Armoederegelingen nader bekeken

Rekenkamer Opsterland, juli 2024

Inhoudsopgave

Bestuurlijke nota ... 3

Beschouwing ... 4

Aanbevelingen ... 5

Antwoord op de onderzoeksvragen ... 7

Nota van bevindingen ... 12

1. Inleiding ... 13

1.1 Aanleiding voor het onderzoek ... 14

1.2 Doel ... 15

1.3 Afbakening ... 15

1.4 Onderzoeksvragen ... 15

1.5 Onderzoeksaanpak ... 15

1.6 Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor ... 15

1.7 Regelingen en centrale begrippen ... 16

1.8 Leeswijzer ... 16

2. Bevindingen armoedeproblematiek ... 17

3. Bevindingen regelingen OWO-gemeenten ... 19

3.1 Opsterland ... 19

3.2 OWO-gemeenten onderling vergeleken ... 22

Bijlagen ... 24

Bijlage 1 Regelingen ... 25

1.1 Verplichte regelingen ... 25

1.2 Veel voorkomende regelingen ... 27

1.3 Meedoenregelingen ... 28

1.4 Overige, lokale regelingen ... 29

Bijlage 2 Geraadpleegde bronnen ... 31

Bronnenlijst regelingen ... 31

Bronnenlijst armoedecijfers ... 38

Bijlage 3 Bestuurlijke reactie ... 39

Factsheets ... 40

Factsheet 1 – Armoedecijfers
Factsheet 2 – Regelingen per gemeente
Factsheet 3 – Regelingen vergeleken

Bestuurlijke nota

Beschouwing

De aanleiding voor het starten van deze QuickScan eind 2023 waren de ramingen van het CPB die lieten zien dat de verwachting was dat het percentage inwoners in armoede zou gaan stijgen, ondersteund door cijfers van onder andere het CBS, het Rode Kruis en Humanitas. Daarnaast kwamen er rapporten uit van de Commissie sociaal minimum waaruit onder andere bleek dat huishoudens tot honderden euro's tekort komen per maand, geen of nauwelijks een buffer kunnen opbouwen en dat, naast de invloed van de regelingen op landelijk niveau, de gemeente waarin je woont een aanzienlijke invloed kan hebben op welke gemeentelijke inkomensondersteuning je tot je beschikking hebt en aan welke voorwaarden je moet voldoen om ervoor in aanmerking te komen.

Uit deze QuickScan blijkt dat er ook in de onderzochte gemeenten verschillen zijn, zowel op het gebied van welke regelingen er worden aangeboden als op het gebied van de inhoud van de regelingen en aan welke voorwaarden voldaan moet worden om ervoor in aanmerking te komen. Er kan echter niet gezegd worden dat in algemene zin de ene gemeente ruimhartiger is dan de andere gemeente. Door de complexiteit van het geheel aan beschikbare regelingen en voorwaarden is de vergelijking, zonder ingewikkelde en uitgebreide rekensommen per situatie, nauwelijks te maken.

Wat in deze QuickScan wel duidelijk zichtbaar wordt is waar de beleidsvrijheid van gemeenten ligt en in hoeverre gemeenten daar al gebruik van maken. Er zijn slechts enkele regelingen waar gemeenten niet tot nauwelijks zelf keuzes kunnen maken. In de meeste gevallen kunnen er in ieder geval op het gebied van de inkomensgrens en op het gebied van de vermogensgrens keuzes gemaakt worden om te bepalen wie er wel en wie er niet voor de regeling in aanmerking komen. Daarnaast kunnen er keuzes gemaakt worden over de hoogte van het uit te keren bedrag, het pakket of de pakketten die aangeboden worden (collectieve zorgverzekering) en of men als gemeente gebruik maakt van het aanbod van meedoenregelingen zoals Stichting Leergeld, Jeugdfonds of het Volwassenenfonds.

Waar de gemeenten het meeste vrijheid hebben, is in het bieden van overige lokale regelingen, zoals bijvoorbeeld een witgoedregeling, bijdragen aan extra zorgkosten en kleding- en schoenenbonnen. Deze lokale regelingen zijn ook de regelingen waar een gemeente heel specifiek naar de behoeften en de kenmerken van de eigen inwoners kan kijken om passende lokale regelingen in het leven te roepen. Bijvoorbeeld, in een gemeente waar kinderen ver van voortgezet onderwijs af wonen kan een regeling voor het vergoeden van OV kosten ingezet worden. In een gemeente waar de afstanden veel minder groot zijn, is de behoefte aan zo'n regeling waarschijnlijk minder groot.

Een probleem wat zich voordoet bij deze lokale regelingen is de enorme diversiteit in regelingen en voorwaarden om voor de regelingen in aanmerking te komen. In feite is elke gemeente opnieuw het wiel aan het uitvinden voor welke regelingen men wil en gaat aanbieden en de inhoud en uitvoering van de aangeboden regeling. Dit vraagt zowel veel van beleidsmakers als van de uitvoering en van de inwoners die gebruikmaken van de regelingen.

Inmiddels zijn er nieuwe landelijke cijfers verschenen, waaronder een nieuwe raming van het CPB uit februari 2024[1]. Daarin wordt verwacht dat het percentage personen in armoede in 2024 en 2025 ongeveer gelijk blijft aan de percentages van 2022 en 2023. Voor het aantal kinderen in armoede is de verwachting dat het aantal in 2024 daalt ten opzichte van 2023, om in 2025 weer iets te stijgen. Deze ramingen zijn gunstiger dan

[1] https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Kerngegevens-CEP-2024-februari-2024_0.pdf

de ramingen uit augustus 2023[2], die aan de basis lagen van deze QuickScan. Een verklaring daarvoor ligt in het feit dat op nationaal niveau ingrepen hebben plaatsgevonden op de hoogte van het wettelijk minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen, de verhoogde huurtoeslag, de arbeidskorting en het kindgebonden budget. Daarnaast zijn de (cao)lonen gestegen [3] en is de inflatie niet meer zo extreem als in voorgaande jaren[4].

Ook al is de verwachte sterke stijging van zowel het aantal personen in armoede als het aantal kinderen in armoede in de praktijk op dit moment niet uitgekomen, er liggen nog wel grote doelen voor de toekomst waarop ingezet moet worden [5] [6]; namelijk het halveren van het aantal mensen in armoede in 2030 (3,15%) ten opzichte van 2015 (6,3%) en het halveren van het aantal kinderen in armoede in 2025 (4,6%) ten opzichte van 2015 (9.1%). Op dit moment zijn beide doelen nog niet behaald; in 2023 lag het percentage mensen in armoede op 4,8% en het percentage kinderen in armoede op 6,2%. Daarom moeten zowel Rijk als gemeente met elkaar in samenhang blijven inzetten op armoede verlagende maatregelen, wil er een kans zijn dat de doelen behaald gaan worden. Hierdoor blijven de uitkomsten van deze QuickScan relevant, ondanks dat de situatie minder nijpend is dan het in eerste instantie leek te worden.

Aanbevelingen

Het hoofddoel van deze QuickScan was om inzicht te krijgen in de beschikbare minimaregelingen en bijbehorende voorwaarden van de OWO-gemeenten en hoe deze zich verhouden tot omliggende gemeenten, om zo de raad inzicht te geven in aan welke knoppen zij als raad gedraaid hebben en kunnen draaien. Op basis van de resultaten van de QuickScan bevelen wij het volgende aan:

1. Vraag het college inzichtelijk te maken wat de effecten zijn van de huidige minimaregelingen op het besteedbaar inkomen van verschillende groepen inwoners in de gemeente. Laat het college het relateren aan de doelen en de kaders die in de begroting zijn gesteld en aan het gevoerde armoedebeleid. Het college zou hiervoor dezelfde indeling in groepen kunnen hanteren als de commissie sociaal minimum heeft gedaan in rapport II. Vraag het college hierbij ook de huidige bereikcijfers van de minimaregelingen aan te leveren.

2. Vraag het college om effecten van minimaregelingen ook inzichtelijk te maken op een kwalitatieve manier door ervaringen van inwoners, ervaringsdeskundigen, gebiedsteams etc op te halen. Deze kwalitatieve data geven kleur aan de kwantitatieve data uit aanbeveling 1.

3. Ga als raad, aan de hand van de antwoorden van het college (aanbeveling 1 en 2), met elkaar in gesprek over hoe u vindt dat de minimaregelingen in uw gemeente ingericht zouden moeten zijn. Neem hierbij de kennis uit deze QuickScan mee, die inzichtelijk heeft gemaakt aan welke knoppen u kunt draaien bij de verschillende regelingen. De volgende gesprekspunten zijn daarbij relevant:
    a. Bent u tevreden met wat er met de minimaregelingen wordt bereikt voor de verschillende doelgroepen en samenleefvormen en hun specifieke behoeften? Relateer

[2] https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Raming-Augustus-2023-kerngegevens.pdf
[3] https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/ontwikkeling-cao-lonen
[4] https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-economie/prijzen/inflatie
[5] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/armoedebestrijding/armoede-verminderen#:~:text=Doel%3A%20helft%20minder%20mensen%20in,1%20miljoen%20mensen%20in%20armoede.
[6] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/armoedebestrijding/nieuws/2023/12/19/voortgang-aanpak-geldzorgen-armoede-en-schulden

uw mening hierover aan de gestelde beleidsdoelen, zowel lokaal als landelijk.

b. Indien nodig, verken met elkaar waar een aanpassing aan de orde is én mogelijk is om de effecten van de regelingen te verbeteren. Laat daarbij ook doorrekenen wat het financiële beslag ervan is en of dat nog binnen de huidige kaders past of dat er nieuw budget vrijgemaakt moet worden

4. Vraag het college om, indien dit nog niet (voldoende) gebeurt, structureel overleg in te richten met andere gemeenten over dit onderwerp. Deze overleggen hebben als doel informatie en inzicht te krijgen en te delen over de inzet van armoederegelingen in andere gemeenten en de beleidseffecten daarvan. Betrek de inzichten die dit oplevert bij periodieke beleidsevaluatie en beleidsverantwoording van dit onderwerp.

Antwoord op de onderzoeksvragen

Vraag 1 - Welke minimaregelingen zijn er beschikbaar in de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Opsterland en dertien naburige gemeenten?

Er zijn diverse minimaregelingen beschikbaar in de onderzochte gemeenten, verdeeld over vier categorieën:

1 - Verplichte regelingen

Elke gemeente is verplicht om energietoeslag, bijzondere bijstand en individuele studietoeslag te verstrekken. Daarnaast verstrekt nagenoeg elke gemeente een individuele inkomenstoeslag. Alle gemeenten meegenomen in deze QuickScan bieden deze vier regelingen aan.

2 - Veel voorkomende regelingen

Hieronder vallen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en het aanbieden van een collectieve ziektekostenverzekering. Met uitzondering van één gemeente (Noordenveld - geen collectieve ziektekostenverzekering) bieden alle gemeenten die meegenomen zijn in deze Quickscan, deze twee regelingen aan. De belastingen waar kwijtschelding voor mogelijk is verschillen per gemeente, maar er is ook verschil tussen gemeenten in welke gemeentelijke belastingen überhaupt geheven worden.

3 - Meedoenregelingen

De meeste gemeenten bieden een of meer meedoenregelingen of participatieregelingen aan om inwoners te stimuleren mee te doen aan culturele, sportieve of sociale activiteiten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen regelingen voor kinderen en voor volwassenen. Deze regelingen kunnen geheel door de gemeente ingericht, uitgevoerd en bekostigd worden (zie punt 4) of ze kunnen door landelijke fondsen of stichtingen worden uitgevoerd waarbij er een subsidierelatie is tussen de gemeente en het fonds of de stichting. De meest bekende, in dit onderzoek opgenomen, landelijke stichtingen en fondsen voor kinderen zijn Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Voor volwassenen kan een gemeente aansluiten bij het Volwassenenfonds. Bijna alle gemeenten uit de QuickScan bieden Stichting Leergeld aan, uitzonderingen zijn Midden-Drenthe en Steenwijkerland. Dit geldt ook voor Jeugdfonds Sport en Cultuur, alleen Steenwijkerland biedt deze regeling niet. Het Volwassenenfonds is in ⅓ van de gemeenten beschikbaar.

4 - Overige, lokale, regelingen

Er is een grote verscheidenheid in deze categorie regelingen. Zowel in de inhoud van de regelingen als in het aantal regelingen dat per gemeente beschikbaar is. De meest voorkomende regeling is een witgoed/ energieregeling, gevolgd door zorgkostengerelateerde regelingen en regelingen voor kinder/peuteropvangtoeslag of toeslag voor opvang op basis van een sociaal medische indicatie. De rest van de regelingen is niet goed meer in te delen in een overkoepelende categorie omdat ze erg van elkaar verschillen. Het loopt van meedoenpassen tot kindpakketten tot vergoedingen voor openbaar vervoer naar voortgezet onderwijs en ID kaarten en zo verder. Het aantal beschikbare regelingen varieert van 1 regeling in Leeuwarden en Weststellingwerf tot 9 regelingen in Steenwijkerland. Er is geen duidelijk verband te vinden tussen participeren in de meedoenregelingen uit punt 3 en veel of weinig overige, lokale, regelingen bieden. Hierbij moet opgemerkt worden dat waar sommige gemeenten ervoor kiezen een aparte regeling in te richten voor een bepaalde voorziening, andere gemeenten ervoor kiezen dit onder bijzondere bijstand te laten vallen, in maatwerkbudget vatten of onder te brengen bij het Volwassenenfonds of Stichting Leergeld. In sommige gevallen kan het ook nog binnen een ander beleidsterrein gevat zijn.

Vraag 2 - Wat zijn de voorwaarden om voor deze regelingen in aanmerking te komen?

De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om in aanmerking te komen verschillen per regeling en per gemeente.

1 - Verplichte regelingen

Binnen de energietoeslag, de bijzondere bijstand en de studietoeslag hebben gemeenten enige beleidsvrijheid bij het invullen van voorwaarden om voor de regeling in aanmerking te komen. Bij de individuele inkomenstoeslag is er veel vrijheid.

Energietoeslag - Het Rijk stelt de energietoeslag beschikbaar voor inwoners met een inkomen tot 120%. De onderzochte gemeenten maken in meer of mindere mate gebruik van de geboden beleidsvrijheid. De inkomensgrenzen in de 16 onderzochte gemeenten variëren van 120% - 150% van het sociaal minimum, waarbij Ooststellingwerf, Westerveld en Súdwest Fryslân gebruikmaken van een staffel aan de hand van het inkomen. Daarnaast hanteert Westerveld als enige gemeente een maximale vermogensgrens, de andere gemeenten hanteren geen vermogensgrens.

Bijzondere bijstand - Er is geen inkomensgrens voor bijzondere bijstand. De gemeente beoordeelt of de kosten noodzakelijk zijn en niet uit een andere voorziening betaald kunnen worden. Als dat het geval is dan berekent de gemeente welk deel van de kosten de inwoner zelf kan betalen aan de hand van vermogen en inkomen. Wat onder vermogen valt en hoe hoog de vermogensgrens is bepaalt de gemeente. Ook bepaalt de gemeente voor welke kosten bijzondere bijstand aangevraagd kan worden, wat betekent dat de gemeente bepaalde kosten ook kan uitsluiten. Het verstrekken van bijzondere bijstand is altijd maatwerk en bijzonder complex. De gemeente kan in het voordeel van de inwoner afwijken van de beleidsregels. De meeste gemeenten hanteren een vermogensgrens als genoemd in art. 34 van de Participatiewet. De Fryske Marren (50% vermogensgrens participatiewet + 1x bijstandsnorm), Smallingerland (vermogensgrens participatiewet + periodieke oudedagsvoorziening) en Leeuwarden (€3.788 alleenstaande en €7.575 echtpaar/alleenstaande ouder) hanteren een andere vermogensgrens. In de draagkrachtberekening zit meer variatie - een veelvoorkomende is <100% = 0% draagkracht en >100% is 35% draagkracht. Een vaak gebruikt alternatief afkappunt is de grens van 110% van het sociaal minimum. De overige gemeenten maken keuzes die divers zijn; ze gebruiken bijvoorbeeld een staffel of kijken naar de gezinssamenstelling.

Individuele studietoeslag - studenten met een medische beperking komen in aanmerking voor deze toeslag. Het Rijk heeft richtlijnen opgesteld voor de hoogte van de toeslag en de vrij te laten stagevergoeding van studenten. Het inkomen en vermogen van de ouders mag niet worden meegerekend en ook het vermogen van studenten wordt vrijgesteld. Het eventuele inkomen van de student wordt verrekend met de toeslag. Gemeenten mogen een hogere toeslag verstrekken dan de richtlijn van het Rijk en een grotere vrijlating van een stagevergoeding hanteren.

Individuele inkomenstoeslag - inwoners met een langdurig laag inkomen zonder uitzicht op verbetering van dat inkomen, komen in aanmerking voor een vrij te besteden jaarlijkse toeslag. De gemeenten hebben zelf veel vrijheid in het bepalen van wanneer iemand voor deze toeslag in aanmerking komt, door middel van de vermogensgrens en de inkomensgrens. In de onderzochte gemeenten varieert de inkomensgrens van 100% tot 130% van het sociaal minimum. De vermogensgrens ligt in alle gemeenten op het niveau genoemd in art.34 van de Participatiewet. De meeste gemeenten maken onderscheid tussen alleenstaanden, alleenstaande ouders en samenwonend/getrouwd/gezin. Daarnaast kiezen enkele gemeenten ervoor slechts twee groepen te onderscheiden of om helemaal geen onderscheid te maken. Slechts één gemeente (Achtkarspelen) stelt aanvullende voorwaarden: het doen van vrijwilligerswerk of geven van mantelzorg.

2 - Veel voorkomende regelingen

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen - De inkomens- en vermogensgrenzen zijn landelijk vastgelegd. De inkomensgrens ligt op 100% van het sociaal minimum en het vermogen mag op 90% van het sociaal minimum liggen. Gemeenten hebben de vrijheid deze vermogensgrens op te hogen tot 100% van het sociaal minimum en vanaf 2022 kunnen ze er ook nog voor kiezen een extra vermogensvrijstelling te

geven. 14 van de 16 gemeenten maken gebruik van de ruimste vermogensvrijstelling, alleen Westerkwartier en Midden-Drenthe niet.

Collectieve ziektekostenverzekering - Bij deze regeling hebben gemeenten veel beleidsvrijheid bij de vormgeving ervan, en dus ook bij het kiezen van welke voorwaarden gelden voor het in aanmerking komen voor de verzekering. Er kan sprake zijn van een inkomensgrens en/of een vermogensgrens. Daarnaast kunnen nog aanvullende voorwaarden gesteld worden. De variatie tussen de onderzochte gemeenten is groot, zowel qua inkomensgrenzen (110% - 130%, al dan niet excl vakantietoeslag) als vermogensgrenzen (geen vermogensgrens - 150% van de vermogensgrens uit art. 34 van de Participatiewet).

3 - Meedoenregelingen

Stichting Leergeld - de voorwaarden om in aanmerking te komen voor door Stichting Leergeld aangeboden voorzieningen worden door de stichting zelf bepaald. Ze werken wel nauw samen met de gemeente, omdat zij subsidie verstrekken aan de stichting. Verdere specificatie van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor voorzieningen uit Stichting Leergeld was geen onderdeel van deze QuickScan.

Jeugdfonds Sport en Cultuur - de voorwaarden om in aanmerking te komen voor door Jeugdfonds Sport en Cultuur aangeboden voorzieningen worden door het fonds samen met de gemeenten en lokale partijen op provinciaal niveau bepaald. Dit gaat zowel over de inkomensgrenzen als de hoogte van de bijdrage vanuit het fonds. Verdere specificatie van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor voorzieningen uit fonds was geen onderdeel van deze QuickScan.

Volwassenenfonds - de voorwaarden om in aanmerking te komen voor door Volwassenfonds aangeboden voorzieningen worden door het fonds samen met de gemeente bepaald. Dit gaat zowel over de inkomensgrenzen als de hoogte van de bijdrage vanuit het fonds. Verdere specificatie van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor voorzieningen uit het fonds was geen onderdeel van deze Quickscan.

4 - Overige, lokale, regelingen

Dit zijn regelingen die per gemeente verschillen. De gemeenten hebben zelf de vrijheid deze regelingen in te richten en de voorwaarden te bepalen om voor de regelingen in aanmerking te komen. Door de grote verschillen tussen de regelingen en tussen de voorwaarden, kan hier geen algemeen beeld over gegeven worden.

Vraag 3 - Wat wordt met de regelingen verstrekt, zowel geldelijk als in natura?

1 - Verplichte regelingen

Energietoeslag - Bij deze regeling krijgen in aanmerking komende inwoners het bedrag waar zij recht op hebben op hun rekening gestort. Voor specifieke bedragen zie de factsheet energietoeslag.

Bijzondere bijstand - Bij deze regeling moeten inwoners voordat ze de uitgave doen een aanvraag bijzondere bijstand indienen. Wanneer deze is toegekend, dan kan de uitgave gedaan worden en op basis van bonnetjes of facturen wordt het bedrag aan de inwoner vergoed.

Individuele Studietoeslag - Bij deze regeling krijgen in aanmerking komende inwoners het bedrag waar zij per maand recht op hebben maandelijks op hun rekening gestort, zolang zij aan de voorwaarden blijven voldoen om in aanmerking te komen voor deze toeslag. Voor specifieke bedragen zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**.

Individuele inkomenstoeslag - Bij deze regeling krijgen in aanmerking komende inwoners het bedrag waar zij recht op hebben in één keer jaarlijks op hun rekening gestort. Voor specifieke bedragen zie factsheet individuele inkomenstoeslag.

2 - Veel voorkomende regelingen

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen - inwoners kunnen een aanvraag tot kwijtschelding indienen. Indien deze wordt toegekend dan vervalt het te betalen bedrag aan gemeentelijke belasting.

Collectieve ziektekostenverzekering - inwoners melden zich rechtstreeks bij de zorgverzekeraar aan via https://www.gezondverzekerd.nl/ voor het specifieke pakket wat hun

gemeente biedt. Hier zit de korting op de premie, die door de gemeente gedragen wordt, al in verwerkt. In sommige gevallen wordt er nog een extra collectiviteitskorting op de premie die de inwoner betaalt gegeven door de verzekeraar.

3 - Meedoenregelingen

Voor zowel **Stichting Leergeld**, als **Jeugdfonds Sport en Cultuur** en **Volwassenenfonds** geldt dat het om een bijdrage in natura gaat. De inwoner geeft aan voor welke voorziening van de stichting of de fondsen ze een aanvraag doen en de stichting of de fondsen betalen rechtstreeks aan de aanbieders van de activiteiten als de aanvraag wordt goedgekeurd. Daarnaast werken ze bijvoorbeeld met vouchers voor materialen.

4 - Overige, lokale, regelingen

Omdat dit regelingen zijn die per gemeente verschillen, kan hier geen algemeen beeld gegeven worden over wat er verstrekt wordt. Afhankelijk van de regeling wordt er gekozen voor verstrekking in geld (bijvoorbeeld compensatie eigen risico) of in natura (witgoed, schoenenbonnen etc.).

Vraag 4- Hoe staan het aanbod en de voorwaarden van de OWO-gemeenten in verhouding tot die van de naburige gemeenten?

1 - Verplichte regelingen

Energietoeslag - Binnen de energietoeslag is er variatie in de inkomensgrens (120% - 150%) en in het bedrag dat beschikbaar gesteld wordt door de gemeenten. Als we kijken naar de inkomensgrens dan ligt de grens van Weststellingwerf en Opsterland op 120%, net als bij het grootste gedeelte van de onderzochte gemeenten. Ooststellingwerf kiest, net als vijf andere gemeenten, voor een ruimere inkomensgrens, al dan niet gebruikmakend van een staffel om het bedrag te bepalen waarvoor iemand in aanmerking komt.

Bijzondere bijstand - Binnen de OWO-gemeenten is er weinig variatie in de regeling tussen gemeenten, zowel op het gebied van inkomens- als vermogensgrenzen. De enige afwijking is het verschil wat Ooststellingwerf maakt tussen mensen die nog geen AOW ontvangen en mensen die wel AOW ontvangen in de inkomensgrens. Wanneer we vergelijken met de andere deelnemende gemeenten zien we dat het onderscheid wat Ooststellingwerf maakt tussen wel/niet AOW voor de inkomensgrens door geen enkele andere gemeente wordt gemaakt. De inkomensgrenzen verschillen veel tussen de gemeenten. OWO-gemeenten kiezen collectief voor lage inkomensgrenzen. Op het gebied van de vermogensgrens kiest het overgrote deel van de gemeenten, net als de OWO-gemeenten, voor de grens als gehanteerd in art. 34 van de Participatiewet.

Individuele studietoeslag - De drie OWO-gemeenten voeren - net als alle andere onderzochte gemeenten - de studietoeslag uit volgens de landelijke richtlijnen van het Rijk.

Individuele inkomenstoeslag - Binnen de OWO gemeenten is weinig variatie. Ze hanteren dezelfde inkomensgrens (100%). Ooststellingwerf en Opsterland differentiëren niet naar samenstelling van het huishouden en Weststellingwerf doet dat wel, waarbij zij onderscheid maakt tussen alleenstaanden en alleenstaande ouders/samenwonend/ getrouwd/gezin om te bepalen welk bedrag wordt uitgekeerd (€300 - €450). De inkomensgrenzen van andere gemeenten verschillen sterk (100% - 130%) waarbij het grootste gedeelte een inkomensgrens tot 110% hanteert. De meeste andere gemeenten maken onderscheid tussen 3 groepen om te bepalen welk bedrag er uitgekeerd wordt: 1) alleenstaanden (variatie van €400 tot €516) 2) Alleenstaande ouders (variatie van €500 tot €642) en 3) Samenwonend/getrouwd/gezin (variatie van €600 tot €712). Wanneer je de OWO gemeenten hiermee vergelijkt, dan is de regeling (zeer) beperkt, met name op het gebied van de hoogte van het uitgekeerde bedrag. Zeker vanuit het perspectief van alleenstaande ouders en gezinnen.

2 - Veel voorkomende regelingen

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen - De OWO-gemeenten maken, net als de meeste andere gemeenten, gebruik van de

maximale verruiming van de vermogensgrens om nog in aanmerking te komen voor kwijtschelding. Ook voor de belastingen die kwijtgescholden worden ligt wat de OWO-gemeenten doen in lijn met andere gemeenten. Er is sprake van een kleine variatie in welke belastingen kwijtgescholden worden, maar er kan ook sprake zijn van variatie in welke belastingen überhaupt geheven worden.

Collectieve ziektekostenverzekering - in de inkomensgrenzen die de OWO-gemeenten hanteren zit een beperkt verschil, waarbij de grens in Ooststellingwerf (120%) iets lager ligt dan in Weststellingwerf en Opsterland (130%). Deze inkomensgrenzen komen overeen met wat een groot deel van de andere gemeenten ook als grens hanteert, slechts een klein deel van de gemeenten zit met de inkomensgrens aan het ondereind van het spectrum (110%). In vermogensgrenzen zit meer variatie, zowel binnen als buiten de OWO-gemeenten, waarbij er vaak gekozen wordt voor geen vermogensgrens (o.a. Weststellingwerf en Opsterland) of de grens al gehanteerd in art. 34 (Ooststellingwerf). In het aanbod van de pakketten en in de bijdrage van de gemeente zitten veel verschillen. De helft van de gemeenten, waaronder Ooststellingwerf en Weststellingwerf, bieden meerdere pakketten aan. De andere grote groep gemeenten, waaronder Opsterland, biedt alleen één (uitgebreid) pakket aan. De hoogte van de bijdrage van de gemeente verschilt, wat zich uit in het jaarbedrag dat inwoners kwijt zijn aan hun verzekering. Ooststellingwerf heeft door de gemeentelijke bijdrage een van de laagste jaarbedragen in vergelijking met de andere gemeenten en dus een ruime regeling. Weststellingwerf en Opsterland bevinden zich aan het hogere eind van het spectrum en dus een minder ruime regeling.

3 - Meedoenregelingen

Stichting Leergeld - Alle OWO-gemeenten bieden de mogelijkheid voorzieningen aan te vragen bij stichting Leergeld. Dit komt overeen met het grootste gedeelte van de onderzochte gemeenten. Wat aangevraagd kan worden en aan welke voorwaarden voldaan moet worden verschilt per gemeente, maar is geen onderdeel geweest van dit onderzoek.

Jeugdfonds Sport en Cultuur - Alle OWO-gemeenten bieden de mogelijkheid voorzieningen aan te vragen bij Jeugdfonds Sport en Cultuur. Dit komt overeen met bijna alle onderzochte gemeenten. Wat aangevraagd kan worden en aan welke voorwaarden voldaan moet worden verschilt per gemeente, maar is geen onderdeel geweest van dit onderzoek.

Volwassenenfonds - Weststellingwerf en Opsterland bieden de mogelijkheid voorzieningen aan te vragen bij het Volwassenenfonds. Dit komt overeen met een klein deel van de andere gemeenten. De meeste gemeenten bieden, net als Ooststellingwerf, deze mogelijkheid niet. Wat aangevraagd kan worden en aan welke voorwaarden voldaan moet worden verschilt per gemeente, maar is geen onderdeel geweest van dit onderzoek.

4 - Overige, lokale, regelingen

Binnen het aanbod aan lokale regelingen zit zowel tussen de OWO-gemeenten als tussen alle onderzochte gemeenten veel verschil. Dit verschil is zowel te zien op het gebied van het aantal regelingen wat wordt aangeboden, als op de inhoud en de voorwaarden van de regelingen. Als we kijken naar de aantallen geboden regelingen dan worden er in de OWO-gemeenten weinig regelingen aangeboden (drie of minder), maar dit is ook in zeven andere gemeenten het geval. In zes gemeenten worden 4 of meer regelingen aangeboden. De inhoud van de regelingen loopt sterk uiteen, evenals de voorwaarden. Daardoor is hier geen goede vergelijking tussen de gemeenten voor te maken. Bovendien moet opgemerkt worden dat waar sommige gemeenten ervoor kiezen een aparte regeling in te richten voor een bepaalde voorziening, andere gemeenten ervoor kiezen dit onder bijzondere bijstand te laten vallen, in maatwerkbudget te vatten, onder te brengen bij het Volwassenenfonds, Stichting Leergeld of een ander beleidsterrein binnen de gemeente.

Nota van bevindingen

1. Inleiding

Dat de armoedeproblematiek in Nederland groter wordt is een gegeven. De inflatie is in de laatste paar jaar hoog geweest en de energieprijzen waren exorbitant. Ramingen van het CPB uit augustus 2023 laten zien dat de verwachting is dat het percentage inwoners in armoede in 2024 stijgt, als er geen aanvullende maatregelen worden genomen. Ook verwacht het CPB dat het aantal kinderen in armoede zal stijgen. Cijfers van het CBS laten zien dat landelijk gezien het aantal huishoudens met problematische schulden toeneemt. Deze CBS-cijfers laten ook zien dat sociaal economisch kwetsbare groepen[7] oververtegenwoordigd blijven, maar dat ook sociaaleconomisch minder kwetsbare groepen de afgelopen jaren vaker in de problematische schulden terecht zijn gekomen.[8] Ook vanuit Humanitas[9] en het Rode Kruis[10] komen geluiden dat de armoedeproblematiek groter wordt. In een enquête onder coördinatoren thuisadministratie binnen Humanitas[11] valt te zien dat een groot deel van de coördinatoren aangeeft dat er meer hulpvragen zijn binnengekomen, de bestaande geldproblemen verergeren en dat mensen meer last van stress en gezondheidsklachten hebben door hun financiële problemen. Ook het aantal hulpvragen bij Humanitas loopt sinds 2021 sterk op. Het Rode Kruis signaleert dat het aantal scholen dat in aanmerking komt voor het schoolmaaltijden- programma sterk stijgt en dat er nog steeds een grote groep Nederlanders is die te maken heeft met (verborgen) voedselnood.

Gelinkt aan de groter wordende armoedeproblematiek is de discussie over de hoogte van het sociaal minimum en de inrichting van het stelsel wat daarbij hoort. In de zomer van 2022 heeft de minister voor armoedebeleid, participatie en pensioenen de “Commissie sociaal minimum” ingesteld[12] om te onderzoeken wat verschillende huishoudtypes nodig hebben om rond te kunnen komen en om mee te kunnen doen in de maatschappij. Ook heeft de commissie de taak gekregen de systematiek van het sociaal minimum te onderzoeken, inclusief mogelijke scenario’s hoe deze beter kan aansluiten op wat inwoners nodig hebben. Hier zijn twee rapporten uit voortgekomen.

De centrale vraag die beantwoord wordt in het eerste rapport [13] is "Wat voor pakket van goederen en voorzieningen hebben mensen nodig om in de huidige Nederlandse samenleving rond te komen en mee te kunnen doen?”. Er is gewerkt met de minimum voorbeeldbegrotingen van het Nibud en aan de hand van 30 uitgavenposten, onderverdeeld in vier rubrieken [14] is het bedrag vastgesteld wat minimaal noodzakelijk is om van te leven. Echter, in het bedrag wat hieruit komt is geen rekening gehouden met situaties waarin zich tegenvallers voordoen. Daarom is de Commissie tot de conclusie gekomen dat een extra bedrag nodig is om te komen tot complete normen voor het sociaal minimum. Dit extra bedrag wordt het zogenaamde flexbudget genoemd. Op basis van deze berekeningen, de som van het bedrag wat minimaal noodzakelijk is om van te leven en een extra bedrag (flexbudget) voor tegenvallers, is de Commissie tot de conclusie gekomen dat mensen met een laag inkomen de komende jaren,

[7] De classificatie van een persoon naar sociaal economische categorie op basis van inkomensbronnen. Om deze te bepalen worden alle inkomsten in een verslagmaand uit de verschillende inkomensbronnen die iemand heeft met elkaar vergeleken. Het hoogste bedrag is in principe bepalend voor de sociaaleconomische categorie. Daarnaast wordt meegenomen of een persoon ingeschreven staat bij een onderwijsinstelling. Dit is mede bepalend voor de sociaaleconomische categorie.https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2022/06/sociaaleconomische-status-obv-inkomen-en-vermogen.pdf

[8] https://dashboards.cbs.nl/v3/SchuldenproblematiekInBeeld/

[9] https://www.humanitas.nl/contentassets/d585b536575c4aacacdb4a08bea83e9b/onderzoek-thuisadministratie-28-maart.pdf en https://www.humanitas.nl/nieuws/humanitas-signaleert-meer-en-grotere-geldproblemen/

[10] https://206.wpcdnnode.com/ioresearch.nl/wp-content/uploads/2024/04/voedselnood-in-nederland_1-meting-2024_belangrijkste-resultaten_definitief.pdf en https://www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/steeds-meer-leerlingen-hebben-recht-op-voedselhulp/

[11] Actief in 233 gemeenten in Nederland

[12] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2022/07/08/instellingsbesluit-commissie-sociaal-minimum

[13] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/30/een-zeker-bestaan-rapport-i-commissie-sociaal-minimum

[14] Vaste lasten (o.a. huur), reserveringsuitgaven (o.a. kleding), huishoudelijke uitgaven (o.a. boodschappen) en sociale participatie (o.a. sport)

afhankelijk van de gezinssamenstelling, tot honderden euro's per maand tekort dreigen te komen en geven aan dat het besteedbaar inkomen van lage-inkomensgroepen verhoogd moet worden. Dit moet in hun ogen gedaan worden door landelijke regelingen aan te passen, zoals de hoogte van de bijstand en het minimumloon, maar ook de hoogte van de huurtoeslag en de kinderbijslag en/of het kindgebonden budget. Daarnaast spelen gemeentelijke armoederegelingen ook een rol bij het oplossen van deze problematiek.

Waar rapport I gaat over de hoogte van het sociaal minimum en de maatregelen om het besteedbaar inkomen te verhogen gaat rapport II [15] over de inrichting van het stelsel van het sociaal minimum. De conclusie daarbij is dat het stelsel voorspelbaarder en toegankelijker moet worden, zodat huishoudens gebruikmaken van de voorzieningen waar zij recht op hebben aldus de Commissie. Het onderdeel uit dit rapport wat belangrijk is voor deze QuickScan is onderdeel 3, het lokale aanvullende inkomensbeleid (gemeentelijk beleid). De Commissie concludeert hier dat de verschillen tussen gemeenten op het gebied van aanvullend inkomensbeleid erg groot zijn geworden. Door de gemeente waar je woont kan het honderden euro's per maand verschil maken in waar je recht op hebt op het gebied van aanvullende inkomensondersteuning (ook wel minimaregelingen genoemd). Belangrijk om daarbij op te merken is dat het recht op lokale regelingen en informele voorzieningen niet altijd wettelijk geborgd is, wat invloed heeft op de juridische afdwingbaarheid van de regelingen. Hierdoor worden burgers in gelijke gevallen niet gelijk behandeld. Een voorbeeld hiervan kan het indienen van een aanvraag voor bijzondere bijstand zijn - in artikel 44 van de Participatiewet staat dat een aanvraag niet met terugwerkende kracht ingediend mag worden. Echter, een gemeente kan ervoor gekozen hebben buitenwettelijk begunstigend beleid te voeren waarbij aanvragen voor bijzondere bijstand ingediend kunnen worden tot 1 maand nadat de kosten zich hebben voorgedaan. Omdat niet elke gemeente deze keuze maakt is er sprake van een ongelijke behandeling in een gelijke situatie. Echter, omdat de kaders van de participatiewet leidend zijn, kan de inwoner in een gemeente die artikel 44 volgt geen juridische stappen nemen om de bijzondere bijstand alsnog te verkrijgen bij indienen na het maken van de kosten.

De nationale ombudsman schetst aan de hand van diverse onderzoeken in 2022 eenzelfde beeld in de reflectie "Sociale minima in de knel"[16]. Ongeveer 1 miljoen Nederlanders moeten rondkomen van een inkomen rond het sociaal minimum, maar kunnen het hoofd niet altijd boven water houden en kunnen vaak geen enkele buffer opbouwen terwijl dit wel noodzakelijk is door de stijgende kosten en systematiek van verrekenen. Het sociaal minimum is ontoereikend en er zijn grote verschillen tussen gemeenten in inkomensgrenzen voor minimaregelingen. Deze verschillen zijn volgens de nationale ombudsman niet uit te leggen.

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

De Rekenkamer heeft besloten tot deze QuickScan van minimaregelingen naar aanleiding van de maatschappelijke relevantie van het onderwerp, zie inleiding, en in overleg met de raden van de OWO-gemeenten. Tijdens het najaarsoverleg heeft de Rekenkamer de suggestie voor dit onderzoek gedaan, waarop de raden positief reageerden en hebben aangegeven dat ze graag inzicht krijgen in welke regelingen in de OWO-gemeenten beschikbaar zijn. Daarnaast maakten ze kenbaar dat ze graag een vergelijking met aangrenzende gemeenten opgenomen zagen in deze QuickScan.

[15] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/09/28/een-zeker-bestaan-naar-een-toekomstbestendig-stelsel-van-het-sociaal-minimum-rapport-ii

[16] https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/rapport/20220167%20Sociale%20minima%20in%20de%20knel_0.pdf

1.2 Doel

Het doel van deze QuickScan is inzicht krijgen in de beschikbare minimaregelingen en bijbehorende voorwaarden in Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland en hoe deze zich tot elkaar en tot het aanbod in buurgemeenten verhouden. De onderzoeksresultaten geven de raad inzicht in de regelingen en de bijbehorende voorwaarden, om zo inzichtelijk te krijgen aan welke knoppen zij als raad hebben gedraaid en desgewenst kunnen draaien.

1.3 Afbakening

In deze QuickScan focussen we op de formele minimaregelingen die gemeenten beschikbaar stellen, welke voorwaarden daarbij horen en op welke manier ze worden uitgegeven (in geld of in natura). Denk hierbij voor de regelingen aan collectieve zorgverzekering, energietoeslag, individuele inkomenstoeslag, kortingen op voorzieningen, witgoedregelingen en kledingbonnen etc. Daarnaast kijken we ook of een gemeente regelingen vanuit Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds beschikbaar stelt. Aangezien de gemeente niet kan bepalen maar wel kan sturen op de voorwaarden die maken dat iemand het recht heeft op deze regelingen, zullen we hier alleen kijken of ze beschikbaar zijn of niet. Daarnaast kijken we naar de aanwezigheid van Stichting Urgente Noden (SUN), de Voedselbank en de Voorzieningenwijzer. We kijken expliciet niet naar lokale initiatieven zoals kledingbanken en speelgoedbanken of naar landelijke initiatieven zoals Jarige Job. De gemeente heeft daar (in de meeste gevallen) geen sturingsmogelijkheden, waardoor het buiten de scope van onze vragen valt. Ook valt het maatwerkbudget niet binnen dit onderzoek, omdat het geen minimaregeling is.

1.4 Onderzoeksvragen

We beantwoorden de volgende onderzoeksvragen:

1. Welke minimaregelingen zijn er beschikbaar in de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Opsterland en dertien naburige gemeenten[17]?
2. Wat zijn de voorwaarden om voor deze regelingen in aanmerking te komen?
3. Wat wordt met de regelingen verstrekt, zowel geldelijk als in natura?
4. Hoe staan het aanbod en de voorwaarden van de OWO-gemeenten in verhouding tot die van de naburige gemeenten?

1.5 Onderzoeksaanpak

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zijn we begonnen bij landelijke informatie over de regelingen; wat zijn de eisen, wat zijn de richtlijnen. Dit hebben we per gemeente aangevuld met lokale informatie uit verordeningen en beleidsregels. Als deze documenten niet voldoende informatie opleverden of niet gevonden werden, hebben we ook gekeken naar de gemeentelijke website, digitale minimagidsen en -folders en naar de voorzieningenwijzer. De OWO gemeenten hebben informatie en documentatie over hun minimaregelingen aangeleverd na een uitvraag van de rekenkamer. De data is verzameld in februari 2024 - cijfers of informatie die zijn aangepast na februari zijn niet meegenomen in dit onderzoek.

1.6 Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor

De factsheets en het rapport zijn voor ambtelijk en bestuurlijk wederhoor voorgelegd aan de OWO-gemeenten. De raden van de overige gemeenten zijn geïnformeerd over deze QuickScan met een brief. Zij

[17] Westerveld, De Fryske Marren, Midden-Drenthe, Westerkwartier, Noordenveld, Steenwijkerland, Noordoostpolder, Tytsjerksteradiel, Achtkarspelen, Súdwest-Fryslân, Heerenveen, Smallingerland en Leeuwarden

ontvangen het rapport ter informatie als het gepubliceerd is. In de brief is opgenomen dat de informatie van niet-OWO-gemeenten is verzameld op basis van openbare bronnen. In het onderzoek worden geen conclusies getrokken over deze gemeenten, die uitsluitend als vergelijking meegenomen zijn in dit onderzoek.

1.7 Regelingen en centrale begrippen

In bijlage 1 is een uitleg opgenomen over de inhoud en de voorwaarden van de minima regelingen die in deze QuickScan zijn meegenomen. Daarnaast lichten we hieronder twee belangrijke begrippen toe die context geven aan het rapport.

Bijstandsnorm

De bijstandsnorm is hetzelfde als het sociaal minimum op dit moment. Als voor een regeling een inkomensgrens van bijvoorbeeld 110% van het sociaal minimum wordt gehanteerd, dan wordt, afhankelijk van de huishoudensamenstelling, berekend of het inkomen van het huishouden lager is dan 1,1 keer de normbedragen uit onderstaande tabel.

Bijstandsnorm 1 januari 2024, inclusief vakantie-uitkering[18]

Alleenstaanden/eenpersoonshuishoudens	€1.283,83
Alleenstaande ouders / Eenpersoonshuishouden	€1.283,83
Partners / gehuwden en samenwonenden	€1.834,04

Bron: Rijksoverheid

Vermogensgrenzen voor de participatiewet

De vermogensgrenzen voor de participatiewet bepalen hoeveel vermogen een huishouden mag hebben om in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering. Veel gemeenten hanteren voor één of meerdere minimaregelingen dezelfde vermogensgrenzen als voor de bijstandsuitkering. In artikel 34 van de Participatiewet staan de vermogensgrenzen voor een bijstandsuitkering genoemd:

Vermogensgrens voor de Participatiewet, 1 januari 2024

Alleenstaanden/eenpersoonshuishoudens	€7.575,00
Alleenstaande ouders / Eenpersoonshuishouden	€15.150,00
Partners / gehuwden en samenwonenden	€15.150,00

Bron: Rijksoverheid

1.8 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we beknopt de armoedeproblematiek in de OWO-gemeenten. In hoofdstuk 3 beschrijven we de resultaten voor Weststellingwerf in relatie tot de andere gemeenten in 3.1 en maken we een vergelijking voor uitsluitende de OWO gemeenten in 3.2. In bijlage 1 vind u een uitgebreide beschrijving van de inhoud van de regelingen. Daarnaast vindt u ook een groot aantal factsheets in de bijlage. Deze zijn opgedeeld in drie categorieën:

1) factsheets over armoede in z'n algemeenheid
2) factsheets met alle informatie over minimaregelingen per gemeente
3) factsheets waarin per regeling de resultaten van alle gemeenten worden weergegeven. U zult ook zien dat de studietoeslag niet is opgenomen in de factsheets - dat komt omdat alle gemeenten deze regeling 100% hetzelfde hebben ingericht. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 3.1.

[18] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2023/12/14/uitkeringsbedragen-per-1-januari-2024/Uitkeringsbedragen+januari+2024.pdf

2. Bevindingen armoedeproblematiek

In de inleiding van deze QuickScan zijn we al uitgebreid ingegaan op de landelijke armoede en de verergering daarvan. De bijbehorende cijfers zijn ook terug te lezen in factsheet Armoedecijfers. In het nu voorliggende hoofdstuk beschrijven we beknopt de armoedeproblematiek in de OWO-gemeenten, in relatie tot de landelijke gemiddelden en de vergelijkingsgemeenten.

Armoedeproblematiek OWO-gemeenten

In de tabel op de volgende pagina zijn gegevens uit openbare bronnen opgenomen over de armoedeproblematiek in de OWO-gemeenten en de dertien omliggende gemeenten[19]. Op drie na zijn alle gemeenten ‘weinig stedelijk’ of ‘niet stedelijk’. Opsterland en Ooststellingwerf zijn ‘niet stedelijke’ gemeenten, Weststellingwerf is ‘weinig stedelijk’. De drie OWO-gemeenten hebben weinig huishoudens in vergelijking met de meeste andere gemeenten die zijn onderzocht.

In de OWO-gemeenten leven minder huishoudens van een bijstandsuitkering (peildatum september 2023) dan landelijk gemiddeld. In Ooststellingwerf is het percentage huishoudens met een bijstandsuitkering hoger dan in de andere twee OWO-gemeenten. Het percentage kinderen met kans op armoede - dat zijn kinderen die opgroeien in een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum - ligt in Opsterland aanzienlijk lager dan in de meeste andere onderzochte gemeenten. In Weststellingwerf ligt het percentage iets hoger dan in de meeste andere onderzochte gemeenten, maar wel lager dan het landelijk gemiddelde. In Ooststellingwerf is het percentage hoog in vergelijking met de andere onderzochte gemeenten en even hoog als het landelijk gemiddelde (voorlopige cijfers 2022).

In 2021 was het aandeel huishoudens in de OWO-gemeenten dat rond moest komen van een inkomen rond het sociaal minimum iets lager dan het landelijk gemiddelde van 6,7%. In Opsterland betreft het 5,0% van de huishoudens, in Weststellingwerf 5,9% en in Ooststellingwerf 6,3%. Het aandeel huishoudens dat rond moest komen van een inkomen tot 120% van het sociaal minimum lag in Ooststellingwerf op het landelijke gemiddelde van 12,7%. In Weststellingwerf lag het iets lager, op 12,2% en in Opsterland op 10,7%.

[19] De geraadpleegde bronnen zijn opgenomen in de factsheet Armoedecijfers

Tabel: Kenmerken gemeenten

	Aantal huishoudens (CBS, 1 januari 2023)	**Stedelijk-heid** (CBS, 1 januari 2023)	**% huishoudens met een bijstandsuitkering** **(CBS, sept. 2023)**		**% kinderen met kans op armoede** **(CBS Statline, voorlopige cijfers 2022)**		**Inkomen tot 101%** (CBS, voorlopige cijfers van 2021)		**Inkomen tot 120%** (CBS, voorlopige cijfers van 2021)	
			Landelijk	**4,70%**	**Landelijk**	**8,70%**	**Landelijk**	**6,70%**	**Landelijk**	**12,70%**
Leeuwarden	65.266	2	Westerveld	2,20%	Tytsjerksteradiel	5,00%	Midden-Drenthe	4,10%	Westerveld	8,90%
Smallingerland	25.414	3	Midden-Drenthe	2,60%	De Fryske Marren	5,30%	Westerkwartier	4,40%	Midden-Drenthe	9,10%
Heerenveen	23.576	3	Westerkwartier	2,60%	Midden-Drenthe	5,30%	Noordoostpolder	4,50%	Westerkwartier	9,40%
Súdwest-Fryslân	40.938	4	Noordenveld	2,80%	Westerkwartier	5,50%	Westerveld	4,50%	Tytsjerksteradiel	9,70%
De Fryske Marren	22.579	4	De Fryske Marren	2,90%	Opsterland	5,70%	Tytsjerksteradiel	4,80%	Noordoostpolder	9,80%
Noordenveld	20.982	4	Opsterland	3,30%	Noordenveld	5,90%	De Fryske Marren	5,00%	De Fryske Marren	10,00%
Steenwijkerland	20.128	4	Steenwijkerland	3,30%	Westerveld	6,00%	Opsterland	5,00%	Noordenveld	10,40%
Noordoostpolder	14.238	4	Tytsjerksteradiel	3,30%	Steenwijkerland	6,70%	Steenwijkerland	5,00%	Opsterland	10,70%
Weststellingwerf	11.659	4	Weststellingwerf	3,50%	Weststellingwerf	6,90%	Noordenveld	5,40%	Steenwijkerland	11,50%
Westerkwartier	27.291	5	Noordoostpolder	3,80%	Noordoostpolder	7,20%	Weststellingwerf	5,90%	Weststellingwerf	12,20%
Midden-Drenthe	14.861	5	Achtkarspelen	4,10%	Achtkarspelen	7,30%	Ooststellingwerf	6,30%	Ooststellingwerf	12,70%
Tytsjerksteradiel	13.828	5	Ooststellingwerf	4,20%	Heerenveen	7,80%	Heerenveen	6,40%	Súdwest-Fryslân	12,70%
Opsterland	12.780	5	Súdwest-Fryslân	4,40%	Súdwest-Fryslân	8,00%	Achtkarspelen	6,50%	Heerenveen	13,10%
Achtkarspelen	12.029	5	Heerenveen	5,10%	Ooststellingwerf	8,70%	Súdwest-Fryslân	6,50%	Achtkarspelen	14,00%
Ooststellingwerf	11.546	5	Smallingerland	6,10%	Smallingerland	9,20%	Smallingerland	7,10%	Smallingerland	14,80%
Westerveld	8.892	5	Leeuwarden	7,80%	Leeuwarden	11,80%	Leeuwarden	9,50%	Leeuwarden	16,80%

3. Bevindingen regelingen OWO-gemeenten

In onderstaande hoofdstuk zullen eerst de bevindingen voor de gemeente Opsterland gepresenteerd worden, inclusief een vergelijking met de andere gemeenten waar we informatie over hebben verzameld. Daarna worden de resultaten van de OWO-gemeenten onderling vergeleken om de verschillen en overeenkomsten op het gebied van het aanbod van minimaregelingen tussen deze gemeenten inzichtelijk te maken. Voor informatie over de mate van beleidsvrijheid die gemeenten hebben bij het invullen van de specifieke regeling verwijzen we naar bijlage 1.

3.1 Opsterland

Energietoeslag

In 2023 hadden in Opsterland huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum recht op de energietoeslag, die een hoogte had van €1300 per huishouden. Wat betreft de inkomensgrens zitten ze op de (onder)grens die het Rijk hanteert. De inkomensgrenzen van de gemeenten in deze Quickscan lopen uiteen van 120% tot 150% van het sociaal minimum. De meeste gemeenten keerden €1300 uit, gecombineerd met de gekozen inkomensgrens. Een deel van de gemeenten heeft dit bedrag in twee keer uitgekeerd, eind 2022 €500 en €800 later in 2023. Sommige gemeenten kozen voor een staffel, waarbij naarmate het inkomen hoger was een lager bedrag werd uitgekeerd. Westerveld is de enige gemeente die een vermogensgrens hanteert om voor de energietoeslag in aanmerking te komen.

Bijzondere bijstand

Opsterland houdt zich bij het verstrekken van bijzondere bijstand aan de vermogensgrens als genoemd in de participatiewet. Daarnaast is er sprake van een draagkrachtberekening waarbij een inkomen op 100% van het sociaal minimum een draagkracht van 0% betekent. Ligt het inkomen boven de 100% van het sociaal minimum dan wordt er uitgegaan van een draagkracht van 35%. De vermogensgrens en inkomensgrens is gemiddeld genomen in lijn met wat de andere gemeenten doen. Het overgrote deel hanteert dezelfde vermogensgrens, een enkeling vult het anders in. Ooststellingwerf kiest ervoor onderscheid te maken tussen AOW'ers en niet AOW'ers, waarbij de inkomensgrens voor AOW'ers ligt op de hoogte van de AOW en niet op het sociaal minimum (< AOW = 0%, >AOW = 35%). Leeuwarden en De Fryske Marren kiezen voor een lagere vermogensgrens terwijl Smallingerland voor een iets hogere grens kiest. In de inkomensgrenzen voor de draagkrachtberekening zit iets meer variatie. Een gedeelte kiest voor het onderscheid tussen op/onder 100% van het sociaal minimum (draagkracht 0%) en boven 100% van het sociaal minimum (draagkracht 35%). Een ander gedeelte van de gemeenten kiest ervoor het kantelpunt op 110% te leggen met hetzelfde draagkrachtpercentage (0% of 35%). Ook zijn er enkele varianten waarbij het kantelpunt op 130% van het sociaal minimum ligt (De Fryske Marren, <130% = 0%, >130% = 50%) of waarbij een wat complexere rekensom gemaakt wordt (Westerveld, Steenwijkerland). Ook zijn er een aantal gemeenten die speciale kosten noemen waarvoor geen bijzondere bijstand aangevraagd kan worden en/of bepaalde vormen van vermogen, die wel of juist niet worden meegerekend.

Studietoeslag

Sinds 2022 heeft het Rijk een minimum studietoeslag per maand en per leeftijdscategorie vastgesteld, samen met een minimaal vrijlatingsbedrag van de stagevergoeding. Er gelden geen vermogensgrenzen meer en het inkomen van ouders mag niet meegerekend worden. De beleidsvrijheid van gemeenten ligt in het vrijlatingsbedrag van de stagevergoeding en de hoogte van de maandelijkse toeslag. Alle gemeenten in deze QuickScan hebben de studietoeslag op dezelfde manier ingericht en gekozen voor de bedragen die het Rijk als minimum en als vrijlatingsbedrag heeft vastgesteld.

Individuele inkomenstoeslag
Om in aanmerking te komen voor individuele inkomenstoeslag heeft Opsterland de inkomensgrens op 3 jaar lang een inkomen van 100% van het sociaal minimum hebben gelegd. Daarnaast heeft de gemeente ervoor gekozen geen onderscheid te maken in samenstelling van het huishouden voor de hoogte van het bedrag dat uitgekeerd wordt. Elk huishouden krijgt een bedrag van €300, of het nou om een alleenstaande, een stel zonder kinderen of om een gezin met drie kinderen gaat. Dit is de laagste inkomensgrens met het een na laagste bedrag van alle gemeenten.

Opsterland is, samen met Ooststellingwerf (€420) en Achtkarspelen (€294), één van de weinige gemeenten die geen onderscheid maakt in huishoudsamenstelling om de hoogte van het uit te keren bedrag te bepalen. De meeste andere gemeenten maken onderscheid tussen alleenstaanden, alleenstaande ouders en samenwonenden/getrouwden/gezinnen met kinderen en kiezen voor een vast bedrag per groep. De bedragen lopen op van het laagste bedrag voor de alleenstaanden tot het hoogste bedrag voor de samenwonenden/getrouwden/gezinnen met kinderen. De variatie in bedragen tussen gemeenten die deze onderverdeling aanhouden is beperkt. Voor alleenstaanden varieert het bedrag van €400 tot €516, voor alleenstaande ouders varieert het bedrag van €500 tot €642 en voor gezinnen varieert het bedrag van €600 tot €712. Er zijn ook nog gemeenten die kiezen voor een bepaald percentage van een referentie inkomen, zoals de Fryske Marren (40% van de bijstandsnorm of 40% van de bijstandsnorm + alleenstaande ouderkop) en Noordoostpolder (een percentage van de gehuwdennorm). Er zijn nog twee gemeenten die naar twee groepen differentiëren; Smallingerland biedt alleenstaanden en alleenstaande ouders dezelfde inkomenstoeslag (€375) en samenwonenden/getrouwden/gezinnen met kinderen hogere inkomenstoeslag (€450). Dit geldt ook voor Weststellingwerf, ware het niet dat alleenstaanden daar €400 krijgen en alleenstaande ouders en samenwonenden/getrouwden/gezinnen met kinderen €450.

De inkomensgrenzen waarbij iemand nog in aanmerking komt voor de individuele inkomenstoeslag verschillen sterk, van 100% tot 130% van het sociaal minimum. Zes gemeenten gaan uit van 100%, een van 105%, vijf van 110%, een van 115%, twee van 120% en een van 130%. In alle gemeenten moet je 3 jaar lang dat inkomen hebben om in aanmerking te komen voor de inkomenstoeslag. Er is geen patroon te zien tussen de hoogte van de toeslag en de hoogte van de inkomensgrens. Eén gemeente (Achtkarspelen) stelt nog aanvullende voorwaarden om in aanmerking te komen; “de belanghebbende dient met gebruikmaking van krachten en bekwaamheden vrijwilligerswerk te verrichten of mantelzorg te verlenen”.

Kwijtschelding
Opsterland biedt kwijtschelding voor vier gemeentelijke belastingen (Afvalstoffenheffing, Rioolheffing, Onroerendezaakbelasting en Containerledigingen). Hierbij heeft het ook gebruikgemaakt van het maximale recht op verruiming van de vermogensgrenzen om in aanmerking te komen voor de kwijtschelding. Het inkomen mag maximaal liggen op 100% van het sociaal minimum en het vermogen mag maximaal €2000 + de landelijk vastgelegde vermogensvrijstelling zijn voor de belastingschuldige en zijn partner, 75% daarvan voor alleenstaanden en 90% daarvan voor alleenstaande ouders. Dit komt overeen met wat de meeste gemeenten doen, zowel qua voor welke belastingen kwijtschelding aangevraagd kan worden als voor de vermogensgrenzen. Voor het verruimen van de vermogensgrenzen komt dit overeen met wat de meeste gemeenten doen. Westerkwartier en Midden-Drenthe maken geen gebruik van de mogelijkheid de vermogensgrenzen te verruimen.

Daarnaast is er een kleine variatie in de soorten belasting waarvoor vrijstelling wordt verleend. Maar, hierbij is het belangrijk op te merken dat niet alle gemeenten dezelfde belastingen heffen. Een voorbeeld daarvan is Smallingerland, de enige gemeente die kwijtschelding voor hondenbelasting mogelijk maakt. Maar daarbij moet opgemerkt worden

dat van de gemeenten in deze QuickScan alleen Smallingerland en Leeuwarden hondenbelasting heffen.

Collectieve zorgverzekering
In Opsterland is er één pakket beschikbaar voor inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Er wordt geen vermogensgrens gehanteerd. Er is alleen een uitgebreide polis beschikbaar, geen budget polis. De hoogte van de bijdrage van de gemeente is voor elke inwoner die recht heeft op deze regeling hetzelfde.

Er is veel variatie in wat gemeenten bieden m.b.t. een collectieve zorgverzekering. Er zit zowel veel variatie in het maximale inkomen (variërend van 110% tot 130% van het sociaal minimum, soms exclusief vakantietoeslag) als in de vermogensgrens (variërend van geen grens tot de vermogensgrens van als genoemd in de participatiewet). Ook zit er verschil in de bijdrage die de gemeente levert aan de pakketten, de verzekeraar, de inhoud van de pakketten zelf, of het eigen risico al meegenomen is in het pakket, of er ook een pakket wordt aangeboden voor mensen met weinig tot geen zorgkosten en de kosten van het pakket. Wanneer je voor mensen met hoge zorgkosten de jaarkosten berekent (premie met korting, plus eigen risico, minus compensatie eigen risico) variëren de kosten van €2.657,40 tot €2.193,40 per jaar. Dit is exclusief zorgtoeslag[20]. Kijkend naar de jaarpremie die de verzekerden betalen ligt de premie van Opsterland aan het hogere eind van het spectrum.

De enige gemeente die geen collectieve zorgverzekering biedt is Noordoostpolder.

Niet verplichte regelingen, inclusief lokale regelingen
Opsterland biedt zowel de mogelijkheid aanvragen te doen bij Stichting Leergeld als het Jeugdfond Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. De gemeente doet ook mee in de Voorzieningenwijzer en er is een Voedselbank actief in de gemeente. Dit komt overeen met een deel van de in deze QuickScan bekeken gemeenten (5). Vijf gemeenten bieden vier van de vijf genoemde voorzieningen, het Volwassenenfonds Sport & Cultuur ontbreekt. Twee gemeenten bieden minder aan, waarbij Steenwijkerland alleen de Voorzieningenwijzer en de Voedselbank biedt en Midden-Drenthe alleen Jeugdfond Sport & Cultuur en de Voedselbank. Heerenveen doet niet mee in de Voorzieningenwijzer, evenals Súdwest-Fryslân, Noordenveld en Midden-Drenthe.

We hebben ook gekeken of Stichting Urgente Noden beschikbaar was in de gemeente. Dit is wel het geval in Opsterland, dit komt overeen met 10 andere gemeenten. In de overige 5 gemeenten in SUN niet beschikbaar.

Wanneer we gaan kijken naar de lokale regelingen, dan verschilt het aantal geboden regelingen per gemeente sterk. In Weststellingwerf wordt met één lokale regeling het kleinste aantal regelingen aangeboden. In Steenwijkerland wordt met negen lokale regelingen het hoogste aantal regelingen aangeboden. De middenmoot biedt vaak 2, 3 of 4 lokale regelingen aan.

Er zit veel verschil in de lokale regelingen die worden aangeboden en evenzoveel verschil in voorwaarden van regelingen die qua thema wel overlappen. De meest voorkomende lokale regeling is een witgoed/energieregeling. Hiervan is in 10 gemeenten sprake. Daarna volgen diverse varianten van zorgkostengerelateerde regelingen die zowel kunnen bestaan uit een compensatie van een deel van het eigen risico (4 gemeenten) als compensatie vankosteen voor een aanvullende zorgverzekering (4 gemeenten) of een zorgkosten/meerkostenregeling (4 gemeenten). Gemeenten bieden in sommige gevallen ook meerdere zorgkosten- gerelateerde regelingen aan. De derde “grote” groep

[20] Independer rekende in 2022 voor alle Nederlandse gemeente de gemiddelde maandpremie uit: https://www.independer.nl/zorgverzekering/info/onderzoek/tegemoetkoming-zorgpremie-gemeentepolis-grote-verschillen

regelingen heeft te maken met kinder/peuteropvangtoeslag (5 gemeenten) en toeslag voor opvang op basis van een sociaal medische indicatie van de ouder (3 gemeenten). De rest van de regelingen is niet goed meer in te delen in een overkoepelende categorie omdat ze erg van elkaar verschillen, zowel op wat er geboden wordt als aan welke voorwaarden er voldaan moet worden om voor de regelingen in aanmerking te komen. De regelingen variëren van meedoenpassen, tot kindpakketten, tot vergoedingen voor openbaar vervoer naar voortgezet onderwijs en zo verder. Voor meer informatie verwijzen we naar de sheets op gemeenteniveau.

In Opsterland worden drie lokale regelingen aangeboden. Er wordt peuteropvangtoeslag gegeven wanneer er geen recht op kinderopvangtoeslag is. Het bedrag is afhankelijk van het toetsingsinkomen. Daarnaast wordt aan inwoners die een sociaal medische indicatie hebben een gedeeltelijke vergoeding gegeven voor de kosten van kinderopvang. Als laatste is er de energiecadeauregeling waarbij er cashback of aanschaf van energiebesparende producten of een witgoedwissel gefinancierd kan worden. De inkomensgrens ligt op 140% en het maximaal aan te vragen bedrag is €500.

3.2 OWO-gemeenten onderling vergeleken

Energietoeslag
Van de drie gemeenten is in Ooststellingwerf de inkomensgrens het ruimste van de drie gemeenten (tot 140% en een onderscheid in hoogte van de toeslag variërend van €1300 (t/m 120%) tot €500 (131%-140%)). Weststellingwerf en Opsterland bieden beide hetzelfde, een inkomensgrens tot 120% en een bedrag van €1300.

Bijzondere bijstand
Op het gebied van bijzondere bijstand is er vrijwel geen verschil in regeling tussen de gemeenten. Alle drie de gemeenten bieden bijzondere bijstand aan met een vermogensgrens zoals aangegeven in de participatiewet en een draagkracht van 0% bij een inkomen op 100% van het sociaal minimum. Ligt het inkomen hoger, dan is er een draagkracht van 35%. De enige afwijking die er is, is dat de gemeente Ooststellingwerf verschil maakt tussen mensen die nog geen AOW ontvangen en mensen die AOW ontvangen. Indien je nog geen AOW ontvangt dan is de grens 100% van het sociaal minimum voor een draagkracht van 0%. Ontvang je al wel AOW, dan is de grens voor een draagkracht van 0% de hoogte van een standaard AOW-uitkering.

Studietoeslag
De regeling is in alle gemeenten hetzelfde ingericht, er zijn geen verschillen.

Individuele inkomenstoeslag
Voor de individuele inkomenstoeslag zijn de verschillen tussen de drie gemeenten beperkt. Allen gaan uit van een inkomensgrens van 100% van het sociaal minimum gedurende 3 jaar om in aanmerking te komen voor deze regeling. Zowel Ooststellingwerf als Opsterland maken geen onderscheid in samenstelling van het huishouden voor de hoogte van de toeslag; die is voor iedere samenstelling hetzelfde - €420 in Ooststellingwerf en €300 in Opsterland . Weststellingwerf maakt een tweedeling tussen 1) alleenstaanden en 2) alleenstaande ouder, samenwonend, getrouwd of een gezin. Laatstgenoemden krijgen een hoger bedrag (€450) dan eerstgenoemden (€400).

Kwijtschelding
Ooststellingwerf en Opsterland richten de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen bijna hetzelfde in. Beide gemeenten bieden kwijtschelding voor afvalstoffenheffing, onroerendezaakbelasting en containerledigingen. Het verschil zit in de mogelijkheid tot kwijtschelding voor Rioolheffing; Ooststellingwerf biedt kwijtschelding voor het gebruikersdeel en niet voor het eigenarendeel, Opsterland voor de gehele rioolheffing (er wordt daar geen onderscheid gemaakt tussen een

eigenaars- en een gebruikersdeel). Weststellingwerf richt de kwijtschelding anders in en biedt alleen kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en onroerendezaakbelasting. Alle drie de gemeenten maken gebruik van de maximale ruimte die het Rijk biedt voor het verruimen van de vermogensgrens die gehanteerd wordt voor het bepalen van het recht op kwijtschelding.

Collectieve zorgverzekering

Oost- en Weststellingwerf bieden beide twee pakketten aan (AV Frieso Compleet en AV Frieso budget + tand standaard), Opsterland biedt één pakket aan (AV Frieso compleet). De inkomensgrenzen om in aanmerking te komen voor de collectieve zorgverzekering verschillen tussen de gemeenten; Ooststellingwerf hanteert een lagere inkomensgrens (120%) dan Weststellingwerf en Opsterland (130%). Ook maakt Ooststellingwerf een onderscheid in de hoogte van de bijdrage aan de verzekeringspremie naar inkomen; tot 110% krijgt een hogere bijdrage dan de groep met een inkomen tussen 110% en 120%. Daarnaast verschillen de vermogensgrenzen tussen de gemeenten; Ooststellingwerf hanteert de vermogensgrenzen van de Participatiewet, Weststellingwerf en Opsterland hanteren geen vermogensgrens. Er zitten ook verschillen in de bijdrage die de gemeenten doen aan de premie van de collectieve verzekering. In Ooststellingwerf wordt meer bijgedragen dan in Weststellingwerf en in Opsterland voor een inkomen tot 110%. Hierdoor verschillen de jaarbedragen aan premie tussen de gemeenten ook; €2331,80 (Ooststellingwerf) en €2585,80 (Weststellingwerf en Opsterland).

Niet verplichte regelingen, inclusief lokale regelingen

Van de niet-verplichte regelingen die we in kaart hebben gebracht[21] doen Weststellingwerf en Opsterland mee aan alle regelingen. Ooststellingwerf doet mee aan Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport & Cultuur, maar niet aan Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Alle drie de gemeenten doen mee aan de Voorzieningenwijzer en hebben een Voedselbank. In het meedoen aan SUN zitten wel verschillen, Ooststellingwerf en Opsterland doen wel mee en Weststellingwerf niet.

In de lokale regelingen zitten verschillen tussen de drie gemeenten, zowel op het aantal regelingen als op de inhoud van de regelingen. Weststellingwerf heeft één lokale regeling: een witgoedregeling. Ooststellingwerf heeft drie lokale regelingen: een regeling voor kleding- en schoenenbonnen voor kinderen, een regeling voor het compenseren van het eigen risico van de zorgverzekering en een witgoedregeling. Opsterland heeft drie lokale regelingen: een peuteropvangtoeslag, een regeling voor kinderopvangkosten voor mensen met een sociaal medische indicatie en een energiecadeauregeling.

[21] Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

Bijlagen

Bijlage 1 Regelingen

1.1 Verplichte regelingen

Elke gemeente is verplicht om de energietoeslag, bijzondere bijstand en individuele studietoeslag te verstrekken. Daarnaast verstrekt nagenoeg elke gemeente een individuele inkomenstoeslag. Bij de energietoeslag, de bijzondere bijstand en de studietoeslag is er enige beleidsvrijheid, bij de individuele inkomenstoeslag is er veel beleidsvrijheid voor gemeenten. Wat de beleidsvrijheid is en hoe deze door de verschillende gemeenten is ingevuld, wordt hieronder per regeling toegelicht.

Energietoeslag
In 2022 konden mensen met een laag inkomen een energietoeslag aanvragen. De regeling werd uitgevoerd door de gemeenten. De gemeenten ontvingen hiervoor een bedrag van het Rijk. De richtlijn was: 1.300 euro voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Studenten waren uitgesloten van de regeling. In 2023 heeft het Rijk opnieuw geld beschikbaar gesteld voor een energietoeslag. De richtlijn voor 2023 was wederom: 1.300 euro voor inwoners met een inkomen tot 120%. De inrichting van de regeling liet lang op zich wachten. Gemeenten mochten in 2022 al 500 euro uitkeren in afwachting van de definitieve regeling. Gemeenten waren in zowel 2022 als 2023 vrij om zowel de inkomensgrens als de hoogte van de toeslag te bepalen, hoewel het Rijk aandrong op een zoveel mogelijk gelijke uitvoering door gemeenten. Inwoners kregen de energietoeslag gestort en konden het bedrag vrij besteden..

Bijzondere bijstand
Elke inwoner van Nederland van 18 jaar of ouder kan bij de gemeente bijzondere bijstand aanvragen voor onvoorziene, noodzakelijke kosten die niet op een andere manier betaald kunnen worden. Er is dus geen inkomensgrens voor bijzondere bijstand. De gemeente beoordeelt of de kosten noodzakelijk zijn en niet uit een andere voorziening betaald kunnen worden. Als dat het geval is, berekent de gemeente welk deel van de kosten door de inwoner zelf betaald kan worden: dat wordt de draagkrachtberekening genoemd. De draagkracht wordt berekend op basis van vermogen en van inkomen:

- De gemeente bepaalt welk deel van het vermogen (bijvoorbeeld spaargeld en/of overwaarde van een koophuis en/of de waarde van een auto) een inwoner mag hebben: de vermogensgrens. Al het vermogen boven de vermogensgrens wordt als draagkracht aangemerkt. De gemeente kan bepalen welk vermogen wordt meegeteld en hoe hoog de vermogensgrens is.
- De gemeente bepaalt welk deel van het inkomen gedurende 12 maanden gereserveerd zou kunnen worden om de noodzakelijke kosten mee te betalen. De gemeente bepaalt een inkomensgrens waaronder 0% van het inkomen als draagkracht wordt aangemerkt. Van het inkomen boven deze inkomensgrens wordt een bepaald percentage als draagkracht aangemerkt.

Verder kan de gemeente bepaalde kosten uitsluiten voor bijzondere bijstand. De gemeente verstrekt bijzondere bijstand voor de noodzakelijke kosten, minus de draagkracht van de inwoner. Het verstrekken van bijzondere bijstand is altijd maatwerk en bijzonder complex. Het college kan in het voordeel van de inwoner afwijken van de beleidsregels. Bijzondere bijstand moet aangevraagd worden voordat de kosten worden gemaakt. De bijstand wordt achteraf verstrekt op basis van een verantwoording van de kosten (met facturen / bonnetjes).

Individuele studietoeslag
Het Rijk heeft bepaald dat studenten met een medische beperking individuele studietoeslag kunnen aanvragen. De regeling wordt uitgevoerd door de gemeenten. Tot 2022 waren gemeenten vrij om de hoogte van de individuele studietoeslag te bepalen en om inkomens- of vermogensgrenzen van de studenten en/of de ouders te bepalen. Vanaf 2022 mogen gemeenten geen vermogensgrens meer

hanteren. Ook het inkomen van de ouders mag niet meer worden meegerekend. Het eventuele inkomen van de studenten zelf wordt van de studietoeslag afgetrokken. Als een student stage loopt, wordt een deel van de stagevergoeding vrijgesteld. Het Rijk heeft een minimumtoeslag per maand, per leeftijdscategorie vastgesteld en een minimaal vrijlatingsbedrag van de stagevergoeding. Gemeenten zijn vrij om het vrijlatingsbedrag van de stagevergoeding hoger vast te stellen en om de maandelijkse toeslag hoger vast te stellen dan de richtlijnen van het Rijk. Studenten krijgen de toeslag maandelijks gestort en kunnen het bedrag vrij besteden.

Individuele inkomenstoeslag
De Participatiewet regelt een inkomen op minimumniveau voor mensen die niet zelf uit arbeid of een andere uitkering een inkomen kunnen krijgen. Uit de praktijk blijkt dat na een langere periode een laag inkomen te hebben gehad, het moeilijker wordt om te kunnen reserveren voor bijvoorbeeld vervangingsuitgaven en onverwachte uitgaven. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de toeslag een taak voor gemeenten. Per 1 januari 2015 is de langdurigheidstoeslag vervangen door de individuele inkomenstoeslag. Het verlenen van de toeslag is niet langer een verplichting, maar een discretionaire bevoegdheid van het college. Inwoners krijgen het bedrag jaarlijks gestort en kunnen het bedrag vrij besteden.

Landelijke richtlijnen verplichte regelingen en individuele inkomenstoeslag

	Energietoeslag	**Bijzondere bijstand**	**Ind. studietoeslag**	**Ind. inkomenstoeslag**
Definitie	Een tegemoetkoming van het Rijk voor de hoge energiekosten, uitgevoerd door gemeenten	Een uitkering voor bijzondere, noodzakelijke kosten die niet op een andere manier betaald kunnen worden	Een toeslag voor studenten die door een medische beperking niet in staat zijn bij te verdienen	Een vrij te besteden, jaarlijkse toeslag voor inwoners met een langdurig laag inkomen (de meeste gemeenten hanteren 3 jaar)
Inkomensgrens (% bijstandsnorm)	2022: 120% 2023: Op/net boven sociaal minimum	n.v.t.	Inkomen van de student wordt van de toeslag afgetrokken. Van de stagevergoeding is € 211,67 vrijgesteld.	Geen of weinig inkomen
Vermogensgrens	n.v.t.	Participatiewet	n.v.t	Participatiewet
Aanvullende voorwaarden	n.v.t	Draagkrachtberekening Kostensoorten	Studiefinanciering en geen Wajong	Geen uitzicht op verbetering inkomen
Hoogte	2022: € 1.300 2023: € 800	Afhankelijk van kosten	Per leeftijd, per maand: ≥21: € 352,80 20: € 282,23 19: € 211,67 18: € 176,40 17: € 139,35	Te bepalen door gemeente

			16: € 121,71 15: €105,84	
Bijzonderheden	Vervalt per 2024			Niet verplicht, wel gebruikelijk

1.2 Veel voorkomende regelingen

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
Gemeenten kunnen ervoor kiezen om inwoners met een laag inkomen en weinig vermogen vrijstelling van de gemeentelijke belastingen te geven. De inkomensgrenzen en vermogensgrenzen zijn landelijk vastgelegd in de Leidraad Invordering 2008.[22] De inkomensgrens is 100% van het sociaal minimum. In de leidraad wordt een toegestaan vermogen van 90% van het sociaal minimum genoemd. Gemeenten mogen deze grens ophogen tot 100% van het sociaal minimum (kosten van bestaan). Sinds 1 januari 2022 biedt het Rijk de mogelijkheid om de vermogensgrens te verhogen met een extra vermogensvrijstelling. De gemeente bepaalt:

- of er een kwijtscheldingsregeling is;
- voor welke belastingen kwijtschelding mogelijk is;
- of een vermogensgrens van 90% van het sociaal minimum wordt gehanteerd of 100%;
- of de extra vermogensvrijstelling wordt toegepast.

<u>Vermogenseisen volgens leidraad</u>:

- waarde inboedel bedraagt niet meer dan € 2.269 bij gedwongen verkoop;
- waarde personenauto is niet meer dan € 2.269 of de auto is aantoonbaar onmisbaar voor beroep of invaliditeit of ziekte;
- waarde van onroerende zaken wordt aangemerkt als vermogensbestanddeel;
- het eigen vermogen van thuiswonende kinderen wordt niet in aanmerking genomen.

<u>Extra vermogensvrijstelling bovenop de reguliere vermogensvrijstelling</u>:
€ 2.000 voor echtgenoten of 2 partners
€ 1.800 voor een alleenstaande ouder
€ 1.500 voor een alleenstaande

Collectieve ziektekostenverzekering
Veel gemeenten bieden een collectieve ziektekostenverzekering aan voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente betaalt een deel van de premie en soms geeft ook de ziektekostenverzekeraar nog een kleine korting op de premie. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om uitsluitend een ziektekostenverzekering aan te bieden die voor inwoners met hoge zorgkosten interessant is. Het betreft dan vaak inwoners die elk jaar hun volledige eigen risico opmaken en gebruik maken van zorg die vanuit de aanvullende verzekering(en) gedekt wordt. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om ook een collectieve ziektekostenverzekering aan te bieden met een minder uitgebreide dekking en dus een lagere premie. Er zijn geen landelijke richtlijnen en de beleidsvrijheid is groot. De zorgverzekeraars accepteren geen inwoners die een geregistreerde betalingsachterstand bij een zorgverzekeraar hebben.[23] De gemeente bepaalt:

- of er een collectieve ziektekostenverzekering aangeboden wordt;
- of er één of meerdere pakketten worden aangeboden;
- welk deel van de premie door de gemeente betaald wordt;
- of er een regeling voor het eigen risico verbonden wordt aan het pakket;
- welke inkomensgrens wordt gehanteerd;

[22] https://wetten.overheid.nl/BWBR0024096/2020-01-01#Circulaire.divisie26
[23] https://www.hetcak.nl/wanbetalers/

- welke vermogensgrens wordt gehanteerd;
- of er aanvullende voorwaarden worden gesteld.

Sommige gemeenten bieden vanuit een andere regeling een compensatie aan voor een deel van het eigen risico (zie verder: lokale regelingen).

Berekening jaarbedrag en maandbedrag
In de factsheets is een jaarbedrag (factsheets 'Regelingen vergeleken') en een maandbedrag (factsheets 'Regelingen per gemeente') berekend voor inwoners die kiezen voor het uitgebreide zorgpakket van de collectieve ziektekostenverzekering. In de berekening worden de volgende aannames gedaan:
- de inwoner heeft hoge zorgkosten en gebruikt het volledige eigen risico van 385 euro;
- de inwoners kiest voor het meest uitgebreide pakket;
- de inwoner ontvangt - indien aangeboden door de gemeente - de compensatie eigen risico. Als de gemeente de compensatie eigen risico uitsluitend aanbiedt aan inwoners met een chronische ziekte of handicap, dan is deze niet meegenomen in de berekening.

Het jaarbedrag is als volgt berekend:
1. berekening van de premie minus de kortingen van de gemeente en eventueel de zorgverzekeraar;
2. deze premie vermenigvuldigen met 12 (maanden);
3. het eigen risico van 385 euro daarbij optellen;
4. de compensatie eigen risico - indien aangeboden - daar vanaf trekken.

Het maandbedrag is het jaarbedrag gedeeld door 12.

1.3 Meedoenregelingen

De meeste gemeenten bieden een of meer meedoenregelingen of participatieregelingen aan. Deze regelingen zijn bedoeld om inwoners te stimuleren om mee te doen aan culturele, sportieve of sociale activiteiten. Gemeenten maken daarbij onderscheid tussen meedoenregelingen voor kinderen en voor volwassenen. Er zijn lokale regelingen die geheel door de gemeente ingericht, uitgevoerd en bekostigd worden (zie verder: lokale regelingen) en er zijn regelingen die door landelijke fondsen of stichtingen worden uitgevoerd, waarbij er een subsidierelatie is tussen de gemeente en het fonds of de stichting. De kosten voor de activiteiten worden deels vanuit het fonds of de stichting betaald. De meest bekende landelijke stichtingen en fondsen voor kinderen zijn Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur (verder genoemd: het Jeugdfonds). Aanvragen voor deze regelingen lopen via de portal Samenvoorallekinderen.nl. Voor volwassenen kan een gemeente aansluiten bij het Volwassenenfonds. Inwoners ontvangen zelf geen geld van de stichtingen en fondsen, die betalen rechtstreeks aan de verenigingen en voor materialen wordt met vouchers gewerkt.

Stichting Leergeld
Ouders van kinderen kunnen gebruik maken van stichting Leergeld voor schoolspullen (fiets, laptop, kleine schoolspullen, etc.) en schoolactiviteiten (schoolreisjes, zwemlessen, etc.). Stichting Leergeld bepaalt in principe zelf de inkomensgrenzen en de vergoedingen, maar werkt daarbij wel nauw samen met de gemeenten. Welke inrichtingskeuzes Stichting Leergeld per gemeente maakt hangt samen met de subsidie die de gemeente beschikbaar stelt en de aanwezigheid van andere voorzieningen in de gemeente.

Het Jeugdfonds
Kinderen kunnen lid worden van een sportclub of culturele instelling, waarbij het lidmaatschap en eventuele benodigde spullen (deels) worden betaald door het Jeugdfonds. Het Jeugdfonds bepaalt samen met de gemeente en lokale partijen op provinciaal niveau de inkomensgrenzen en de hoogte van de bijdragen.

Volwassenenfonds
Het Volwassenenfonds is een landelijke stichting die meedoen aan sport- of cultuurbeoefening door volwassenen vanaf 18 jaar stimuleert. Via het Volwassenenfonds wordt een deel van de kosten voor lidmaatschap en/of benodigde materialen betaald. Gemeenten bepalen zelf voor welke doelgroep de regeling beschikbaar is (inkomen en/of vermogensgrens), welk bedrag per inwoner beschikbaar is en of ook een deel van de materialen wordt vergoed.

Ondersteuning door SUN[24]
SUN ondersteunt mensen in financiële nood met een eenmalige gift of renteloze lening die werkt als 'vangnet of trampoline' wanneer er geen voorliggende voorziening is, of wanneer op een voorliggende voorziening niet tijdig of slechts gedeeltelijk een beroep te doen is. De ondersteuning door SUN is altijd een gift of renteloze lening die door de hulp- of dienstverlener wordt aangevraagd. Een SUN-noodhulpbureau is een samenwerkingsverband tussen gemeente, professionele hulp- en dienstverleners en donateurs. De kosten voor de werkorganisatie worden gedragen door de gemeente, de giften door de donateurs (fondsen, kerken, bedrijfsleven, particuliere initiatieven).

1.4 Overige, lokale regelingen

Gemeenten kunnen zelf nog aanvullende minimaregelingen inrichten. De meest voorkomende regelingen zijn een witgoed/ energieregeling, zorgkostengerelateerde regelingen en regelingen voor kinder/peuteropvangtoeslag of toeslag voor opvang op basis van een sociaal medische indicatie. Hierbij moet opgemerkt worden dat waar sommige gemeenten ervoor kiezen een aparte regeling in te richten voor een bepaalde voorziening, andere gemeenten ervoor kiezen dit onder bijzondere bijstand te laten vallen, in maatwerkbudget te vatten of onder te brengen bij het Volwassenenfonds of Stichting Leergeld. In sommige gevallen kan het ook nog binnen een ander beleidsterrein gevat zijn"

Witgoed / energieregelingen
Gemeenten bieden een regeling waarmee de vervanging van een niet zuinig elektrisch apparaat vergoed wordt. De regeling wordt vaak aangeboden in combinatie met het bezoek van een energiecoach die bij de inwoner thuis energiebesparende tips geeft. Soms wordt aanvullend nog een voucher verstrekt voor kleine uitgaven waarmee energie kan worden bespaard, zoals LED-lampen of radiatorfolie.

Regelingen voor zorgkosten
Inwoners met hoge zorgkosten betalen jaarlijks € 385 eigen risico. Gemeenten bieden een regeling om (een deel van) het eigen risico te compenseren. Dat gebeurt soms via de bijzondere bijstand, maar meestal is er een lokale regeling voor ingericht: de Compensatie Eigen Risico (verder genoemd: CER). Voor de CER wordt een inkomensgrens gekozen en soms zijn er nog aanvullende voorwaarden, zoals deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering of een minimaal verbruik van het eigen risico. Een deel van de gemeenten kiest ervoor om de CER uitsluitend beschikbaar te stellen aan inwoners met een chronische ziekte of handicap. Ook bestaan er collectieve ziektekostenverzekeringen waarin een CER is verrekend. Dat betekent dat maandelijks een deel van het eigen risico via de premie betaald wordt, ongeacht het zorgverbruik.

Regelingen voor kinderopvangtoeslag
Gemeenten bieden inwoners een compensatie voor peuter- en/of kinderopvangkosten waarvoor geen toeslag van het Rijk ontvangen wordt. Soms is de regeling toegankelijk voor alle inwoners met een laag inkomen, soms alleen voor inwoners met een sociaal medische indicatie of voor inwoners die begeleid worden naar werk vanuit de participatiewet.

[24] https://www.sunnederland.nl/

Lokale meedoenregelingen
Een gemeente kan ervoor kiezen om geen subsidierelatie aan te gaan met stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport en Cultuur en/of het Volwassenenfonds, maar een eigen meedoenregeling in te richten. Sommige gemeenten betalen eenmalig per jaar een participatiebedrag uit, waarvan inwoners zelf kunnen bepalen hoe deze wordt besteed. Dit kan zijn voor kinderen en/of volwassenen. Andere gemeenten bieden een regeling in natura aan, waarbij kinderen en/of volwassenen mee kunnen doen aan sportieve, culturele en/of sociale activiteiten. De gemeente maakt afspraken met lokale partijen over de betaling van de kosten. Of er wordt met vouchers gewerkt. In enkele gemeenten is er zowel sprake van een subsidierelatie met stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport en Cultuur en/of het Volwassenenfonds als van eigen meedoenregelingen.

Bijlage 2 Geraadpleegde bronnen

Bronnenlijst regelingen

Voor alle gemeenten:

- De gemeentelijke website
- https://datgeldtvoormij.nl/
- https://www.gezondverzekerd.nl/ en Bijdragen en inkomensgrenzen/vermogensgrenzen Gemeentepolis Friese gemeente 2024

Ooststellingwerf
Regelingenwijzer 2024
Beleidsregels eenmalige energietoeslag gemeente Ooststellingwerf 2023
Brief ouders of verzorgers 'Kleding- en schoenenbonnen 2023/2024'
Subsidiebeschikking Voedselbank Ooststellingwerf - subsidieverlening 2024
Subsidiebeschikking Stichting Leergeld Friesland Oost - subsidieverlening 2023
Subsidiebeschikking Jeugdfonds Sport & Cultuur Friesland - subsidieverlening 2024
Subsidieregeling Witgoedwissel gemeente Ooststellingwerf 2023

Websites
Beleidswijzer Handboek Grip op Participatiewet
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR380532/1?&show-wti=true
Beleidsregels individuele studietoeslag gemeente Ooststellingwerf 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR692524/1
Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR349543/1
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Ooststellingwerf 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR689317/1
TOELICHTING OP HET AANVRAAG-inlichtingenformulier 2024
https://cuatro.sim-cdn.nl/ooststellingwerf/uploads/10586_ooststwerf_toelichting_rw_2024_web.pdf?cb=xYoa2zJL
Kleding- en schoenenbonnenactie 2023
https://www.ooststellingwerf.nl/kleding-en-schoenenbonnenactie
Collectieve zorgverzekering
https://www.ooststellingwerf.nl/collectieve-zorgverzekering
Energiezuinig witgoedapparaat voor lage inkomens
https://www.ooststellingwerf.nl/energiezuinig-witgoedapparaat-voor-lage-inkomens

Weststellingwerf
Collegevoorstel Verruimen doelgroep Stichting Leergeld, januari 2023
Collegevoorstel Subsidieaanvraag 2023 en 2024 Volwassenenfonds Sport en Cultuur, oktober 2023
Collegevoorstel Voorzieningenwijzer, juni 2023
Geldwijzer en Regelingen armoedebeleid - extra inzet vanaf 2023
Overzicht Voorzieningen / regelingen

Websites
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Weststellingwerf
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-452343.html
Beleidsregel Bijzondere bijstand Participatiewet
https://cuatro.sim-cdn.nl/weststellingwerf/uploads/toelichting-aanvraagformulier-2024.pdf?cb=_YrRaph_
Verordening individuele studietoeslag Weststellingwerf 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR360105/1
Verordening individuele inkomenstoeslag 2015

https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR358771
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Weststellingwerf 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR689221/1
Subsidieregeling Witgoedwissel gemeente Weststellingwerf 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR684889#:~:text=Voor%20subsidie%20komen%20de%20gemaakte,zoals%20bedoeld%20in%20artikel%204.&text=1.,en%20met%20D%2C%20%E2%82%AC%20700

Opsterland
Concept verordening individuele inkomenstoeslag Opsterland 2024
Aansluitovereenkomst Volwassenenfonds - Gemeente Opsterland 2021
Richtlijnen Bijzondere bijstand OWO 2014
Memo studietoeslag 2023
Subsidieregeling Aanpak Energiearmoede door Energiebesparing
Wijzigingsbesluit subsidieregeling aanpak energiearmoede
Overzicht Voorzieningen / regelingen

Websites
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Opsterland
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR716046
Verordening individuele inkomenstoeslag Opsterland 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR357917?&show-wti=true
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Opsterland 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR687635/1
Kinderopvang, SMI, Peuteropvang
https://www.opsterland.nl/kinderopvang-smi-peuteropvang
Energie Kado Regeling (140%)
https://www.opsterland.nl/energie-kado-regeling

Heerenveen
Beleidsregels energietoeslag 2023 gemeente Heerenveen
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702916/1
Beleidsregels bijzondere bijstand
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR367990?#hoofdstuk_1
Verordening individuele studietoeslag gemeente Heerenveen 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR348607
Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerenveen 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR348311
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen 2023
https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/cvdr/CVDR689836/1/html/CVDR689836_1.html
Beleidsregels Collectieve Zorgverzekering Minima en Heerenveen Zorgt Regeling
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR712395/1
Subsidieregeling peuteropvang en VE gemeente Heerenveen
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR665027/1
Subsidieregeling Witgoedwissel gemeente Heerenveen
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR714556/1

De Fryske Marren
Gemeenteblad 2023 nr. 501542
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-501542.html
Beleidsregels Bijzondere bijstand 2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR709986/1?

Beleidsregels studietoeslag De Fryske Marren 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR677893
Beleidsregels Verordening individuele inkomenstoeslag
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR639712?
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen De Fryske Marren 2023
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-52698.pdf
Gratis ID-kaart minderjarige kinderen
https://www.defryskemarren.nl/direct-regelen/werk-inkomen/gratis-id-kaart-minderjarige-kinderen-minima/
Meedoenpas
https://www.defryskemarren.nl/direct-regelen/werk-inkomen/mee-doen-pas/mee-doen-pas-mdp/
Verordening minima De Fryske Marren 2021
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR659795
Verordening kwijtschelding kosten SMI-kinderopvang De Fryske Marren
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR621883?
Tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang
https://www.defryskemarren.nl/direct-regelen/werk-inkomen/kwijtschelding-in-de-kosten-van-kinderopvang/
Witgoed subsidieregeling
https://tukwenjen.nl/subsidies/witgoed-subsidieregeling/
Subsidieregeling “Witgoed ruil”
Regeling vervallen per 18-05-2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR686860

Smallingerland
Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Smallingerland
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702704/1
Besluit bijzondere bijstand gemeente Smallingerland 2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR717311/1
Verordening individuele studietoeslag gemeente Smallingerland 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673500
Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Smallingerland 2015
https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/CVDR/CVDR351105/1/html/CVDR351105_1.html
Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Smallingerland houdende regels omtrent de Leidraad invordering gemeentelijke belastingen gemeente Smallingerland
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR622915 artikel 26
Kwijtschelding aanvragen
https://www.smallingerland.nl/Onderwerpen/Belastingen/kwijtschelding_aanvragen
Budgetgids 2024
https://www.smallingerland.nl/Onderwerpen/Zorg_jeugd_werk/Minimaregelingen/Budgetgids_2024
Beleidsregels subsidie energiebesparende maatregelen gemeente Smallingerland
Regeling vervallen per 01-01-2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR680410
Sportfonds Smallingerland
https://sportfondssmallingerland.nl/

Westerkwartier
Beleidsregels eenmalige energietoeslag gemeente Westerkwartier 2023
https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/cvdr/CVDR702287/1/html/CVDR702287_1.html
Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Westerkwartier 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR674029/1
Beleidsregels studietoeslag gemeente Westerkwartier 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR677611/1
Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Westerkwartier 2019

https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR624614/1
Beleidsregels kwijtscheldingen Minimabeleid gemeente Westerkwartier 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR692480/1
Verordening kwijtscheldingen minimabeleid gemeente Westerkwartier 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR674027/1
Regeling kwijtschelding meerkosten als gevolg van beperking of chronische ziekte gemeente Westerkwartier 2021
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR659076/1
Witgoedregeling
https://www.westerkwartier.nl/witgoedregeling

Noordenveld
Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023 van de gemeente Noordenveld
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR705932/1
Beleidsregels bijzondere bijstand van de gemeente Noordenveld
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR675358/1
Verordening individuele studietoeslag gemeente Noordenveld 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR370514/2
Verordening Individuele Inkomenstoeslag Participatiewet 2015 gemeente Noordenveld
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR350018/2
Kwijtscheldingsverordening gemeentelijke belastingen Noordenveld 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR690983/1

Meedoenregeling
https://www.noordenveld.nl/meedoenregeling
Pc, tablet of laptop via meedoen in Noordenveld
https://www.noordenveld.nl/pc-tablet-laptop-meedoen-noordenveld
Witgoedregeling
https://www.noordenveld.nl/witgoedregeling
Meerkosten aanvragen
https://www.noordenveld.nl/kwijtschelding-meerkosten-aanvragen

Midden-Drenthe
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Midden-Drenthe
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-481907.pdf
Bijzondere bijstand
https://www.middendrenthe.nl/werk-bijstand-en-hulp-bij-geldzorgen/extra-vergoedingen-bij-weinig-geld/bijzondere-bijstand
Verordening individuele studietoeslag Participatiewet 2015 gemeente Midden-Drenthe
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR365728
Verordening individuele inkomenstoeslag februari 2015 gemeente Midden-Drenthe
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR366395
Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR670204/2
Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR670294/1
Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR670330/3
Verordening minimaregelingen 2022 gemeente Midden-Drenthe
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR690915/1#hoofdstuk_2
Zorgkostenregeling 2020 gemeente Midden-Drenthe
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR657588/1

Beleidsregels “Bartje leert zwemmen” 2020 gemeente Midden-Drenthe
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2020-143274.pdf

Westerveld
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2023 Gemeente Westerveld
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702780/1
Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld houdende regels omtrent de participatiewet
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2021-166441.html#
Beleidsregels studietoeslag gemeente Westerveld 2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR681943/1
Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Westerveld houdende regels omtrent de individuele inkomenstoeslag (Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente 2021)
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR658093/1
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Westerveld
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR695573/1
Regelingen en beleidsregels minimavoorzieningen Gemeente Westerveld 2022
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-25342.html#id1-3-2-1

Steenwijkerland
Beleidsregels Energietoeslag 2023 Steenwijkerland
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR704518

Leidraad Participatiewet Steenwijkerland
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR631921/1#hoofdstuk_4
Verordening idividuele studietoeslag Steenwijkerland 2015
Regeling vervallen per 12-02-2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR361228
Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Steenwijkerland 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR361881
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Steenwijkerland
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR688140/1
Regeling collectieve zorgverzekering voor minima in de gemeente Steenwijkerland 2020
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR633272
Bijdrage verplicht eigen risico 2023
https://www.steenwijkerland.nl/Inwoners/Jeugd_zorg_en_werk/Werk_inkomen_en_geldloket/Inkomen/Vergoedingen_en_toeslagen/Vergoedingen/Bijdrage_verplicht_eigen_risico_2023
Regeling tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering Steenwijkerland 2022
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-9567.pdf
Bijdrage aanvullende premie zorgkosten
https://www.steenwijkerland.nl/Inwoners/Jeugd_zorg_en_werk/Werk_inkomen_en_geldloket/Inkomen/Vergoedingen_en_toeslagen/Vergoedingen/Bijdrage_aanvullende_premie_zorgkosten
Nadere regels subsidie kinderopvang sociaal medische indicatie Steenwijkerland 2018
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR607909
Verordening minimaregelingen 2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR713239#hoofdstuk_2

Noordoostpolder
Tijdelijke beleidsregels energietoeslag 2023 gemeente Noordoostpolder
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702804/1
Beleidsregels bijzondere bijstand Noordoostpolder 2015
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR356834/1

Beleidsregels studietoeslag gemeente Noordoostpolder
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR677024/1
Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder houdende regels omtrent individuele inkomenstoeslag Verordening individuele inkomenstoeslag Noordoostpolder
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR474497/1
Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen 2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR704158/1
Beleidsregels 'Meedoenpakket Noordoostpolder' 2018
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR491702/2
Besluit maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Noordoostpolder 2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR707853/1
Nieuws.nl
https://noordoostpolder.nieuws.nl/nieuws/39123/minima-zorgverzekering-in-flevoland-gemeentelijke-verschillen-lopen-op-tot-e324-per-jaar/

Súdwest-Fryslân
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Súdwest-Fryslân
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-513738.pdf
BELEIDSREGELS BIJZONDERE BIJSTAND 2020
https://repository.officiele-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2021-10168/1/bijlage/exb-2021-10168.pdf
Verordening individuele studietoeslag Súdwest-Fryslân (*Regeling vervallen per 01-04-2022)*
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR635922
Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR693986/1
Verordening Kwijtschelding Gemeentelijke Belastingen 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR694035/1
Regeling collectieve zorgverzekering AV-Frieso 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702017/1#intitule
Subsidieregeling witgoedvervanging gemeente Súdwest-Fryslân 2023
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-483644.html
Beleidsregels tijdelijk noodfonds 2023 gemeente Súdwest-Fryslân
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702171/1
Verordening Bijdrageregeling Minima 2023 gemeente Súdwest-Fryslân
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR693928/1
Nadere regels Reiskosten Voortgezet Onderwijs schooljaar 2022/2023 en 2023/2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR697949/1
Regeling kwijtschelding premie aanvullende zorgverzekering gemeente Súdwest-Fryslân 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702018/1

Leeuwarden
Beleidsregels Eenmalige energietoeslag Leeuwarden 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR704617/1
Bijzondere bijstand
https://www.leeuwarden.nl/regelingen-voor-extra-geld/bijzondere-bijstand/
Beleidsregels studietoeslag gemeente Leeuwarden
https://leeuwarden.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/66605fc3-c3ad-463a-b7cc-001c606059c6
Verordening tot wijziging van de verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Leeuwarden 2015-2 (eerste wijziging)
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR631761/1
Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2024
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR709235/1
Verordening onroerende-zaakbelastingen Leeuwarden 2021 - Regeling vervallen per 01-01-2022

https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR666181
Verordening rioolheffingen Leeuwarden 2021 - Regeling vervallen per 01-01-2022
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR666769?&show-wti=true
VERORDENING VESTIGEN UITSLUITEND RECHT COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING MINIMA LEEUWARDEN 2024 en 2025
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR713444/1
Subsidieregeling Witgoedwissel gemeente Leeuwarden
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR698995

Tytsjerksteradiel
Beleidsregels Eenmalige Energietoeslag Gemeente Tytsjerksteradiel
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR683522/1?
Beleidsregels Bijzondere Bijstand Gemeente Tytsjerksteradiel
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR692099/1
Beleidsregels Studietoeslag Gemeente Tytsjerksteradiel
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-553312.pdf
Rectificatie: Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Tytsjerksteradiel houdende regels omtrent individuele inkomenstoeslag (Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2018 gemeente Tytsjerksteradiel)
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR640509
Kwijtschelding aanvragen
https://www.t-diel.nl/kwijtschelding-aanvragen

Voorwaarden en regels kwijtschelding
https://noordelijkbelastingkantoor.nl/meest-gestelde-vragen/kwijtschelding-2/kwijtschelding/voorwaarden-en-regels/
Beleidsregels Collectieve Ziektekostenverzekering AV Frieso 2022 gemeente Tytsjerksteradiel
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673937/1
Beleidsregels van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tytsjerksteradiel houdende regels omtrent compensatie eigen risico zorgverzekeringswet (Beleidsregels compensatie eigen risico Zorgverzekeringswet 2020 gemeente Tytsjerksteradiel)
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR635553/1
Beleidsregels kwijtscheldingen kosten kinderopvang 2021 gemeente Tytsjerksteradiel
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR661547/1

Achtkarspelen
Beleidsregels Eenmalige Energietoeslag 2023
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR715429?&show-wti=true
Beleidsregels Bijzondere Bijstand Gemeente Achtkarspelen
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR692098/1
Beleidsregels Studietoeslag Gemeente Achtkarspelen
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR685968/1
Verordening van de gemeente Achtkarspelen houdende regels omtrent individuele inkomenstoeslag (Verordening Individuele inkomenstoeslag (Kansregeling)
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR661033/1
Kwijtschelding aanvragen
https://www.achtkarspelen.nl/kwijtschelding-aanvragen
Voorwaarden en regels kwijtschelding
https://noordelijkbelastingkantoor.nl/meest-gestelde-vragen/kwijtschelding-2/kwijtschelding/voorwaarden-en-regels/
Beleidsregels Collectieve Ziektekostenverzekering AV Frieso 2022 gemeente Achtkarspelen

https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673938/1
Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Achtkarspelen houdende regels omtrent compensatie eigen risico zorgverzekeringswet (Beleidsregels compensatie eigen risico Zorgverzekeringswet 2020)
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR635595/1
Vergoeding kosten kinderopvang
https://www.achtkarspelen.nl/vergoeding-kosten-kinderopvang

Bronnenlijst armoedecijfers

Factsheet armoedecijfers

- CPB, 2023: https://nos.nl/artikel/2486898-cpb-zonder-nieuwe-ingrepen-neemt-armoede-toe en https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Raming-Augustus-2023-kerngegevens.pdf
- CBS, 2023, dashboard schuldenproblematiek in beeld: https://dashboards.cbs.nl/v3/SchuldenproblematiekInBeeld/ en De classificatie van een persoon naar sociaaleconomische categorie op basis van inkomensbronnen. Om deze te bepalen worden alle inkomsten in een verslagmaand uit de verschillende inkomensbronnen die iemand heeft met elkaar vergeleken. Het hoogste bedrag is in principe bepalend voor de sociaaleconomische categorie. Daarnaast wordt meegenomen of een persoon ingeschreven staat bij een onderwijsinstelling. Dit is medebepalend voor de sociaaleconomische categorie.https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2022/06/sociaaleconomische-status-obv-inkomen-en-vermogen.pdf
- Humanitas, 2024: ONDERZOEK SCHULDENPROBLEMATIEK HUMANITAS THUISADMINISTRATIE Resultaten enquête onder coördinatoren Thuisadministratie Humanitas, 28 maart 2024. https://www.humanitas.nl/contentassets/d585b536575c4aacacdb4a08bea83e9b/onderzoek-thuisadministratie-28-maart.pdf en https://www.humanitas.nl/nieuws/humanitas-signaleert-meer-en-grotere-geldproblemen/
- CBS Statline
- waarstaatjegemeente, dashboard werk en inkomen

https://nos.nl/artikel/2486898-cpb-zonder-nieuwe-ingrepen-neemt-armoede-toe
https://dashboards.cbs.nl/v3/SchuldenproblematiekInBeeld/
https://www.humanitas.nl/contentassets/d585b536575c4aacacdb4a08bea83e9b/onderzoek-thuisadministratie-28-maart.pdf en https://www.humanitas.nl/nieuws/humanitas-signaleert-meer-en-grotere-geldproblemen/
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2022/07/08/instellingsbesluit-commissie-sociaal-minimum
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/30/een-zeker-bestaan-rapport-i-commissie-sociaal-minimum
[https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/09/28/een-zeker-bestaan-naar-een-toekomstbestendig-stelsel-van-het-sociaal-minimum-rapport-ii

Bijlage 3 Bestuurlijke reactie

gemeente Opsterland

Rekenkamercommissie Opsterland

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Ons kenmerk	Behandeld door:	Telefoon	Bijlagen:
		0086189541	Jeroen Jansen	(0512) 386 385	

Onderwerp:
Bestuurlijke reactie rkc-onderzoek (Quickscan) armoederegelingen in Opsterland

Beetsterzwaag, 9 juli 2024
Verzonden op: 11 juli 2024

Geachte rekenkamercommissie,

U heeft ons op 16 juni 2024 het rapport over uw onderzoek (Quickscan) naar de armoederegelingen in Opsterland toegestuurd. Met deze brief geven wij een reactie op dit rapport.

Algemene reactie

De afgelopen jaren is de situatie van mensen met een laag inkomen via onder andere de landelijke politiek en het nieuws veel onder de aandacht geweest. Door de hoge inflatie en daarmee onder andere de hoge energieprijzen en dure boodschappen, is de financiele positie van mensen met een laag inkomen onder druk komen te staan. Dit wordt vaak aangeduid met het begrip bestaanszekerheid.

Vanuit de overheid (zowel landelijk als bij gemeenten) is er de afgelopen jaren op diverse manieren ingezet om ondanks de moeilijke omstandigheden (inflatie) de bestaanszekerheid van mensen met een laag inkomen op peil te houden. Een belangrijk instrument binnen deze aanpak zijn de gemeentelijke armoederegelingen. Deze moeten ook in Opsterland eraan bijdragen dat onze inwoners met een laag inkomen niet onder de armoedegrens hoeven te leven en (ondanks de kleinere portemonnee) op een normale manier mee kunnen doen in onze maatschappij. Zeker gezien de ontwikkelingen van de laatste jaren heeft dit onderwerp dan ook onze volle aandacht.

Wij hebben uw rapport met belangstelling gelezen en kunnen ons in grote lijnen vinden in het beeld dat u hierin schetst over de armoederegelingen in Opsterland. Een kleine noot is de inkomenstoeslag wordt verhoogd van €300,- naar €450,-. Wel hebben we een aantal opmerkingen over de gekozen onderzoeksmethodiek. Er is gekozen voor een zogenoemde 'Quickscan' om de armoederegelingen in Opsterland en ook bij de collegagemeenten Weststellingwerf en Ooststellingwerf in kaart te brengen. De insteek van dit onderzoek is beknopter dan hoe de rekenkamer dit normaal gesproken uitvoert. Uw bevindingen zijn nu alleen gebaseerd op de door ons aangeleverde (beleids)stukken. Dit maakt dat we geen nuance hebben kunnen geven op de aangeleverde cijfers.

Postbus 10.000
9244 ZP Beetsterzwaag
Hoofdstraat 82
9244 CR Beetsterzwaag
T (0512) 386 222
F (0512) 381 875
E gemeente@opsterland.nl
I www.opsterland.nl
IBAN NL82 BNGH 028.50.06.606
BTW NL001950149B01

gemeente Opsterland

Deze aanpak zorgt er volgens ons voor dat u alleen de diverse minimaregelingen en de daarbij horende spelregels in Opsterland in kaart hebt kunnen brengen. Wat wij nu missen is de context: waarom voeren we dit beleid en waarom hebben we bepaalde keuzes gemaakt. U geeft in uw rapport zelf aan dat u het lastig vindt om de armoederegelingen tussen de onderzochte gemeenten onderling te vergelijken. Een meer kwalitatief onderzoek waarbij u met de onderzochte gemeenten in gesprek was gegaan, had volgens ons een completer en beter beeld opgeleverd. Niet voor niets is dit kwalitatieve onderzoek ook één van uw aanbevelingen.

Hieronder gaan wij nog specifieker in op uw aanbevelingen.

Reactie op de aanbevelingen

Aanbeveling 1 – Vraag het college inzichtelijk te maken wat de effecten zijn van de huidige minimaregelingen op het besteedbaar inkomen van de verschillende groepen inwoners in de gemeente.

Wij zien deze aanbeveling als een verlengstuk van wat wij als gemeente al doen. Via onder andere de Monitor Sociaal Domein worden jaarlijks al veel gegevens over onze minimaregelingen en inwoners met een laag inkomen in kaart gebracht. Ook hebben we voor ons project Bestaanszekerheid een onderzoek laten uitvoeren naar de verschillende inkomensgroepen (met een laag inkomen) in onze gemeente. Ons armoedebeleid en onze minimaregelingen zijn mede op deze gegevens gebaseerd.

Wij kunnen ons wel vinden in het advies om onze data te toetsen aan die uit het rapport II van de landelijke Commissie Sociaal Minimum. Dit geldt ook voor het verzoek om de bereikcijfers van de minimaregelingen aan te leveren (en de raad hier zo meer inzicht in te bieden).

Aanbeveling 2 – Vraag het college om effecten van minimaregelingen ook inzichtelijk te maken op een kwalitatieve manier door ervaringen van inwoners, ervaringsdeskundigen, gebiedsteams etc. op te halen.

Het college ziet dit als een waardevolle aanbeveling. Wel willen we opmerken dat nieuw beleid voor onze armoederegelingen altijd wordt voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein. Zij vertegenwoordigen hierin het perspectief van de inwoner/de cliënt. In aanvulling hierop zien wij wel meerwaarde in de door u voorgestelde aanpak om de ervaringen met het minimabeleid direct op te halen bij bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen. Volgens ons past dit goed bij de stap die we als overheid en ook als gemeente Opsterland willen maken: het beter toepassen van de menselijke maat, waar mogelijk maatwerk bieden en zoveel mogelijk rekening houden met de behoefte van onze inwoners. Met het uitvoeren van deze aanbeveling verwachten wij hier voor onze armoederegelingen weer een belangrijke stap in te kunnen maken.

Postbus 10.000 9244 ZP Beetsterzwaag | Hoofdstraat 82 9244 CR Beetsterzwaag | T (0512) 386 222 F (0512) 381 875 | E gemeente@opsterland.nl I www.opsterland.nl | IBAN NL82 BNGH 028.50.06.606 BTW NL001950149B01

gemeente
Opsterland

Aanbeveling 3 - Ga als raad, aan de hand van de antwoorden van het college (aanbeveling 1 en 2), met elkaar in gesprek over hoe u vindt dat de minimaregelingen in uw gemeente ingericht zouden moeten zijn.

Wij staan positief tegenover deze aanbeveling. Zeker in het licht van de ontwikkelingen van de laatste jaren (zoals benoemd in de inleiding) heeft het armoedebeleid voor ons een grote prioriteit. Het gaat hier wat ons betreft dan ook om fundamentele vragen: hoe willen we onze inwoners met een laag inkomen ondersteunen en wat mag dit ons kosten? Een concreet beleidskader van de raad, zowel inhoudelijk als financieel, vinden wij in deze context zeer wenselijk.

Aanbeveling 4 – Vraag het college om, indien dit nog niet (voldoende) gebeurt, structureel overleg in te richten met andere gemeenten over dit onderwerp.

Het college ziet deze aanbeveling als een bevestiging van wat wij al doen. Er is namelijk al structureel overleg met andere gemeenten over dit onderwerp. Dit overleg is er zowel regionaal met alle Friese gemeenten als in OWO-verband. Ook wordt via deze overleggen (conform uw aanbeveling) al informatie opgehaald over de armoederegelingen in andere gemeenten en de beleidseffecten van hun aanpak. Ook wegen we deze informatie inderdaad mee in onze eigen beleidsontwikkeling.

Tot slot

Samenvattend concluderen we dat we overwegend positief staan tegenover dit rapport over de armoederegelingen in Opsterland. Het is alleen jammer dat er alleen een beknopt onderzoek is gedaan op basis van de aangeleverde stukken. Hierdoor geeft het rapport niet een compleet beeld van de armoedebestrijding in Opsterland. Tegelijktertijd biedt de informatie uit dit rapport volgens het college wel waardevolle aankopingspunten. Bovendien zijn die door u vertaald in concrete aanbevelingen waar we grotendeels positief over zijn.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Sandra van 't Hooge

de burgemeester,

Andries Bouwman

Postbus 10.000
9244 ZP Beetsterzwaag

Hoofdstraat 82
9244 CR Beetsterzwaag

T (0512) 386 222
F (0512) 381 875

E gemeente@opsterland.nl
I www.opsterland.nl

IBAN NL82 BNGH 028.50.06.606
BTW NL001950149B01

Factsheets

Armoedecijfers

In deze factsheet 'Armoedecijfers' zijn cijfers uit openbare bronnen verzameld om een beeld te schetsen van de armoedeproblematiek in de 16 onderzochte gemeenten. De factsheet begint met een aantal landelijke ontwikkelingen (bronnen zijn opgenomen in de bronnenlijst). Daarna zijn vier kengetallen van de 16 gemeenten naast elkaar in beeld gebracht. Deze cijfers zijn afkomstig van het CBS (geraadpleegd via Statline en waarstaatjegemeente.nl). Als laatste volgt voor elke individuele gemeente een overzicht van kengetallen, ook afkomstig van het CBS.

8. Ooststellingwerf
9. Weststellingwerf
10. Opsterland
11. Heerenveen
12. De Fryske Marren
13. Smallingerland
14. Westerkwartier
15. Noordenveld
16. Midden-Drenthe
17. Westerveld
18. Steenwijkerland
19. Noordoostpolder
20. Súdwest-Fryslân
21. Leeuwarden
22. Tytsjerksteradiel
23. Achtkarspelen

Inhoudsopgave

Pagina 2	Landelijke literatuur over armoede
Pagina 3	Huishoudens met een bijstandsuitkering
Pagina 4	Kinderen met kans op armoede
Pagina 5	Huishoudens met een inkomen tot 101%
Pagina 6	Huishoudens met een inkomen tot 120%
Pagina 7 t/m 23	Armoede cijfers per gemeente

Deze factsheets worden u aangeboden door: Domenie doelgericht onderzoek

Landelijke literatuur over armoede

De armoedeproblematiek in Nederland stijgt

CPB

%

- het percentage inwoners in armoede stijgt van 4.8% in 2023 naar 5.7% in 2024;
- het aantal kinderen in armoede stijgt van 6.2% naar 7.0% (**raming** CPB, 2023).

%

Het aantal huishoudens met problematische schulden is toegenomen – van 7.7% op 1 januari 2021 naar 8.8% op 1 januari 2023 (CBS, 2023).

! Sociaaleconomisch kwetsbare groepen blijven oververtegenwoordigd, maar ook minder kwetsbare groepen komen vaker in de problematische schulden terecht.

humanitas

Coördinatoren thuisadministratie geven aan dat in de periode 2021 - 2023:

- meer hulpvragen zijn binnengekomen (63%);
- bestaande geldproblemen zijn verergerd (44%);
- en mensen meer last hebben van stress en gezondheidsklachten door hun financiële problemen (54%) (Humanitas, 2024).

Domenie
doelgericht onderzoek

% huishoudens met een bijstandsuitkering, 2023

Westerveld	2,2%
Midden-Drenthe	2,6%
Westerkwartier	2,6%
Noordenveld	2,8%
De Fryske Marren	2,9%
Opsterland	3,3%
Steenwijkerland	3,3%
Tytsjerksteradiel	3,3%

Weststellingwerf	3,5%
Noordoostpolder	3,8%
Achtkarspelen	4,1%
Ooststellingwerf	4,2%
Súdwest-Fryslân	4,4%
Heerenveen	5,1%
Smallingerland	6,1%
Leeuwarden	7,8%

Domenie
doelgericht onderzoek

Kinderen met kans op armoede, 2022

Tytsjerksteradiel	5,0%
De Fryske Marren	5,3%
Midden-Drenthe	5,3%
Westerkwartier	5,5%
Opsterland	5,7%
Noordenveld	5,9%
Westerveld	6,0%
Steenwijkerland	6,7%

Weststellingwerf	6,9%
Noordoostpolder	7,2%
Achtkarspelen	7,3%
Heerenveen	7,8%
Súdwest-Fryslân	8,0%
Ooststellingwerf	8,7%
Smallingerland	9,2%
Leeuwarden	11,8%

Domenie
doelgericht onderzoek

Huishoudens met een inkomen tot 101%, 2021

Midden-Drenthe	4,1%
Westerkwartier	4,4%
Noordoostpolder	4,5%
Westerveld	4,5%
Tytsjerksteradiel	4,8%
De Fryske Marren	5,0%
Opsterland	5,0%
Steenwijkerland	5,0%

Noordenveld	5,4%
Weststellingwerf	5,9%
Ooststellingwerf	6,3%
Heerenveen	6,4%
Achtkarspelen	6,5%
Súdwest-Fryslân	6,5%
Smallingerland	7,1%
Leeuwarden	9,5%

Domenie
doelgericht onderzoek

Huishoudens met een inkomen tot 120%, 2021

Westerveld	8,9%
Midden-Drenthe	9,1%
Westerkwartier	9,4%
Tytsjerksteradiel	9,7%
Noordoostpolder	9,8%
De Fryske Marren	10,0%
Noordenveld	10,4%
Opsterland	10,7%

Steenwijkerland	11,5%
Weststellingwerf	12,2%
Ooststellingwerf	12,7%
Súdwest-Fryslân	12,7%
Heerenveen	13,1%
Achtkarspelen	14,0%
Smallingerland	14,8%
Leeuwarden	16,8%

Domenie
doelgericht onderzoek

Leeswijzer cijfers per gemeente

Aantal huishoudens op 1 januari 2023
Bron: CBS, sept. 2023

Titel: Stedelijkheidsniveau
Uitleg: keuze uit niet stedelijk, weinig stedelijk, matig stedelijk of sterk stedelijk
Bron: CBS, 2023

Titel: % huishoudens met een bijstandsuitkering
Uitleg: Op grond van de Wet werk en bijstand en de Participatiewet
Bron: CBS, sept. 2023

%

Titel: % kinderen met kans op armoede
Uitleg: Kinderen in huishoudens waarbinnen de ouder(s) een inkomen hebben tot 120%
Bron: CBS, 2015, 2021 en voorlopige cijfers van 2022

Inkomensverdeling (% van huishoudens)
Bron: CBS, voorlopige cijfers van 2021

Inkomen tot 101%	%
Inkomen tot 110%	%
Inkomen tot 120%	%
Inkomen tot 130%	%
Inkomen tot 140%	%

Grafiek is gebaseerd op werkelijke cijfers

Domenie
doelgericht onderzoek

Ooststellingwerf

11.546

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

4,2%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling

Inkomen tot 101%	6,3%
Inkomen tot 110%	10,1%
Inkomen tot 120%	12,7%
Inkomen tot 130%	15,4%
Inkomen tot 140%	18,1%

Domenie
doelgericht onderzoek

Weststellingwerf

11.659

Weinig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

3,5%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling

Inkomen tot 101%	5,9%
Inkomen tot 110%	9,1%
Inkomen tot 120%	12,2%
Inkomen tot 130%	15,3%
Inkomen tot 140%	18,1%

Domenie
doelgericht onderzoek

Opsterland

12.780

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

3,3%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	5,0%
Inkomen tot 110%	8,1%
Inkomen tot 120%	10,7%
Inkomen tot 130%	12,8%
Inkomen tot 140%	15,9%

Domenie
doelgericht onderzoek

Heerenveen

23.576

Matig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

5,1%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	6,4%
Inkomen tot 110%	10,0%
Inkomen tot 120%	13,1%
Inkomen tot 130%	15,7%
Inkomen tot 140%	18,1%

Domenie
doelgericht onderzoek

De Fryske Marren

22.579

Weinig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

2,9%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	5,0%
Inkomen tot 110%	7,6%
Inkomen tot 120%	10,0%
Inkomen tot 130%	12,5%
Inkomen tot 140%	15,0%

Domenie
doelgericht onderzoek

Smallingerland

25.414

Matig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

6,1%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	7,1%
Inkomen tot 110%	11,7%
Inkomen tot 120%	14,8%
Inkomen tot 130%	17,8%
Inkomen tot 140%	20,6%

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerkwartier

27.291

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

2,6%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	4,4%
Inkomen tot 110%	7,1%
Inkomen tot 120%	9,4%
Inkomen tot 130%	11,7%
Inkomen tot 140%	14,0%

Domenie
doelgericht onderzoek

Noordenveld

20.982

Weinig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

2,8%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	5,4%
Inkomen tot 110%	8,2%
Inkomen tot 120%	10,4%
Inkomen tot 130%	12,8%
Inkomen tot 140%	15,2%

Domenie
doelgericht onderzoek

Midden-Drenthe

14.861

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

2,6%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	4,1%
Inkomen tot 110%	6,7%
Inkomen tot 120%	9,1%
Inkomen tot 130%	11,5%
Inkomen tot 140%	13,8%

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerveld

8.892

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

2,2%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	4,5%
Inkomen tot 110%	6,9%
Inkomen tot 120%	8,9%
Inkomen tot 130%	11,2%
Inkomen tot 140%	13,4%

Domenie
doelgericht onderzoek

Steenwijkerland

20.128

Weinig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

3,3%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	5,0%
Inkomen tot 110%	8,6%
Inkomen tot 120%	11,5%
Inkomen tot 130%	14,1%
Inkomen tot 140%	16,7%

Domenie
doelgericht onderzoek

Noordoostpolder

14.238

Weinig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

3,8%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	4,5%
Inkomen tot 110%	7,2%
Inkomen tot 120%	9,8%
Inkomen tot 130%	12,0%
Inkomen tot 140%	14,4%

Domenie
doelgericht onderzoek

Súdwest-Fryslân

40.938

Weinig stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

4,4%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	6,5%
Inkomen tot 110%	9,9%
Inkomen tot 120%	12,7%
Inkomen tot 130%	15,4%
Inkomen tot 140%	18,1%

Domenie
doelgericht onderzoek

Leeuwarden

65.266

Sterk stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

7,8%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	9,5%
Inkomen tot 110%	13,9%
Inkomen tot 120%	16,8%
Inkomen tot 130%	19,5%
Inkomen tot 140%	22,3%

Domenie
doelgericht onderzoek

Tytsjerksteradiel

13.828

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

3,3%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	4,8%
Inkomen tot 110%	7,4%
Inkomen tot 120%	9,7%
Inkomen tot 130%	12,0%
Inkomen tot 140%	14,3%

Domenie
doelgericht onderzoek

Achtkarspelen

12.029

Niet stedelijk

% huishoudens met een bijstandsuitkering

4,1%

% kinderen met kans op armoede

Inkomensverdeling	
Inkomen tot 101%	6,5%
Inkomen tot 110%	10,7%
Inkomen tot 120%	14,0%
Inkomen tot 130%	16,8%
Inkomen tot 140%	19,6%

Domenie
doelgericht onderzoek

Regelingen per gemeente

De factsheets ‘Regelingen per gemeente’ geven een overzicht van de wettelijk verplichte, veelvoorkomende en lokale regelingen die de zestien onderzochte gemeenten aanbieden.

Aanvullend is de volgende informatie opgenomen:

- Als het logo van de Voedselbank zichtbaar is, dan is er in de gemeente een Voedselbank aanwezig. Er is niet onderzocht of de Voedselbank wordt gesubsidieerd door de gemeente.
- Als het logo van de Voorzieningenwijzer is opgenomen, dan is de gemeente aangesloten bij de Voorzieningenwijzer.
- Als het logo van Stichting Urgente Noden is opgenomen, heeft de gemeente een relatie met SUN. De gemeente betaalt de kosten van de werkorganisatie, de giften worden betaald door donateurs.
- Met een vinksysteem is aangegeven of de gemeente een subsidierelatie heeft met Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en/of het Volwassenenfonds. Er is niet onderzocht hoe de subsidierelaties zijn ingericht.

De OWO-gemeenten hebben documentatie aangeleverd. De informatie van de andere gemeenten is afkomstig uit openbare bronnen: beleidsregels, verordeningen en gemeentelijke websites. De data zijn verzameld in februari 2024.

Pagina 2	Ooststellingwerf
Pagina 5	Weststellingwerf
Pagina 7	Opsterland
Pagina 9	Heerenveen
Pagina 11	De Fryske Marren
Pagina 15	Smallingerland
Pagina 18	Westerkwartier
Pagina 20	Noordenveld
Pagina 23	Midden-Drenthe
Pagina 26	Westerveld
Pagina 29	Steenwijkerland
Pagina 33	Noordoostpolder
Pagina 35	Súdwest-Fryslân
Pagina 39	Leeuwarden
Pagina 41	Tytsjerksteradiel
Pagina 44	Achtkarspelen

Uitgebreide informatie over de regelingen staat beschreven in de bijlage regelingen.

Domenie
doelgericht onderzoek

Ooststellingwerf

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
140%

Bedragen
€ 1.300 bij een inkomen t/m 120%
€ 750 bij een inkomen van 121% t/m 130%
€ 500 bij een inkomen van 131% t/m 140%

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
100%

Bedragen
€ 420 per kalenderjaar ongeacht huishoudsamenstelling

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 100% • AOW-uitkering	0% draagkracht
• Inkomen > 100%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% en AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing gebruikersdeel
Onroerendezaakbelasting
Containerledigingen

Domenie
doelgericht onderzoek

Ooststellingwerf

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
120%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 29,50 (tot 110%) € 18,75 (tot 120%)	€ 172,65 (tot 110%) € 183,40 (tot 120%)
AV Budget + AV Tand Standaard	Collectiviteitskorting € 1,88 Gemeentelijke bijdrage € 8	€ 161,02

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 194,32
(premie - korting + 385 eigen risico - Compensatie eigen risico)

Meedoenregelingen

- [x] Leergeld
- [x] Jeugdfonds
- [ ] Volwassenenfonds

Lokale regelingen (1/2)

Kleding- en schoenenbonnen
Inkomensgrens: 130%
Vermogensgrens: niet van toepassing
Bedrag: € 150 per kind

Compensatie eigen risico ziektekosten
Inkomensgrens: 110%
Bedrag: € 125 maximaal per jaar

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland
Domenie doelgericht onderzoek

Ooststellingwerf

Lokale regelingen (2/2)

Witgoedwissel

Voorwaarden:

- Aanvrager heeft de energietoeslag 2022 ontvangen
- Aanvrager is woonachtig in een huur- of koopwoning met een energielabel A tot en met G
- Een energiecoach heeft voor aanvrager het in te wisselen witgoed vastgesteld
- Het nieuw aan te schaffen witgoed heeft tenminste de volgende energieklasse:
  - D, C, B of A voor een koelkast tafelmodel, met of zonder vriesvak, vriezer tafelmodel, koel-vriescombinatie of wasautomaat bovenlader
  - E, D, C, B of A voor een koelkast hoger model, met of zonder vriesvak of vriezer hoger model
  - B of A voor een wasmachine of vaatwasmachine

Bedrag: éénmalig max. € 600

Weststellingwerf

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€1.300

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 100%	0% draagkracht
• Inkomen > 100%	35% draagkracht

Meedoenregelingen

- ☑ **Leergeld**
- ☑ **Jeugdfonds**
- ☑ **Volwassenenfonds**

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
100%

Bedragen
€ 400 voor alleenstaanden
€ 450 voor alleenstaande ouders/gezinnen

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Onroerendezaakbelasting

Domenie
doelgericht onderzoek

Weststellingwerf

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
130%

Vermogensgrens
Geen vermogensgrens

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 18,75	€ 183,40 per maand
AV Budget + AV Tand Standaard	Collectiviteitskorting € 1,88 Gemeentelijke bijdrage € 8	€ 161,02 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 215,48
(premie - korting + 385 eigen risico)

Lokale regelingen

Witgoedregeling
Voorwaarde:
- Er is een energiecoach op bezoek geweest

Bedragen:
- Max. € 700 voor een wasmachine met energieklasse A t/m D
- Max. € 500 voor een inductiekookplaat of een koelkast tafelmodel, met of zonder vriesvak, met energieklasse E t/m F
- Max. € 600 voor een koel-vriescombinatie, 2-deurs, met energieklasse D t/m F of een vriezer tafelmodel met energieklasse D t/m E

VOEDSELBANK

DEVOORZIENINGENWIJZER

Domenie
doelgericht onderzoek

Opsterland

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€1.300

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
100%

Bedragen
€300 per kalenderjaar ongeacht huishoudsamenstelling

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 100%	0% draagkracht
• Inkomen > 100%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting
Containerledigingen

Domenie
doelgericht onderzoek

Opsterland

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
130%

Vermogensgrens
Geen vermogensgrens

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 18,75	€183,40 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 215,48
(premie - korting + 385 eigen risico)

Meedoenregelingen

- ☑ **Leergeld**
- ☑ **Jeugdfonds**
- ☑ **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen

Peuteropvangtoeslag
Voorwaarden: inwoner heeft geen recht op kinderopvangtoeslag
Bedrag: is afhankelijk van toetsingsinkomen

SMI
Gedeeltelijke vergoeding voor een deel van de kosten van kinderopvang voor inwoners die problemen hebben met gezondheid of andere persoonlijke zaken

Energiecadeauregeling
Geldend voor: cashback of aanschaf van energiebesparende producten en inwisseling van witgoed
Inkomensgrens: 140%
Bedrag: max. € 500 per jaar

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland

Domenie doelgericht onderzoek

Heerenveen

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€ 500 in 2022
€ 800 in 2023

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
100%

Bedragen
€ 516 voor een alleenstaande
€ 642 voor een alleenstaande ouder
€ 708 voor gehuwden

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 100%	0% draagkracht
• Inkomen 100% - 150%	35% draagkracht
• Inkomen > 150%	100% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting
Diftar+

Domenie
doelgericht onderzoek

Heerenveen

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
120% (excl. vakantietoeslag)

Vermogensgrens
Geen vermogensgrens

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 26,75	€ 175,40 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 207,48
(premie - korting + 385 eigen risico)

Meedoenregelingen

- ☑ **Leergeld**
- ☑ **Jeugdfonds**
- ☑ **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen

Heerenveen zorgt regeling
Inkomensgrens: 120%
Voorwaarden: inwoner heeft een aanvullende zorgverzekering en is geen deelnemer van collectieve zorgverzekering
Bedrag: € 155 per jaar

Gemeente toeslag peuteropvang
Voorwaarden: ouders/verzorgers werken niet
Bedrag: wordt jaarlijks geïndexeerd en is afhankelijk van inkomen en situatie.

Witgoedwissel
Voorwaarden: Inwoner heeft de energietoeslag 2023 ontvangen en heeft witgoed dat ouder is dan 10 jaar of met een vóór 1 maart 2021 geldend label B, C of D
Bedrag: max. € 750

VOEDSELBANK
Stichting Urgente Noden Nederland
Domenie doelgericht onderzoek

De Fryske marren

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€ 500 in 2022
€ 800 in 2023

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
105%

Bedragen
40% van de toepasselijke bijstandsnorm

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
50% van de vermogensgrens uit art. 34 van de Participatiewet plus eenmaal de bijstandsnorm

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 130%	0% draagkracht
• Inkomen > 130%	50% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting

Domenie
doelgericht onderzoek

De Fryske marren

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
130%

Vermogensgrens
Maximaal 50% van de vermogensgrens van de Participatiewet plus eenmaal de van toepassing zijnde bijstandsnorm

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 34,40	€ 167,75 per maand
AV Budget + AV Tand Standaard	Collectiviteitskorting € 1,88 Gemeentelijke bijdrage € 20,15	€ 148,87 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 199,83
(premie - korting + 385 eigen risico)

Lokale regelingen 1/3

Witgoedregeling
Inkomensgrens: 130%
Vermogensgrens: volgens participatiewet
Voorwaarden:
- Het in te ruilen apparaat heeft een energielabel C of slechter
- Het apparaat is ouder dan 10 jaar
- Het apparaat is niet kapot

Bedrag: maximaal € 750

Minimaregeling
Inkomensgrens: 110%
Vermogensgrens: niet meer dan 50% van het vermogen zoals bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet
Bedrag: € 140 per persoon per jaar of een jaarabonnement voor de bibliotheek

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland
Domenie doelgericht onderzoek

DeFryske marren

Lokale regelingen 2/3

Kwijtschelding kosten SMI-kinderopvang

Voorwaarden:

- Het kind of de ouder heeft lichamelijke, zintuigelijke, verstandelijke of psychische beperking en deze beperkingen maken kinderopvang noodzakelijk
- De veiligheid van het kind is in het geding
- Kinderopvang is voor de ontwikkeling van het kind noodzakelijk
- Er is sprake van een crisissituatie waardoor de ouder tijdelijk niet in staat is de verzorging op zich te nemen
- De noodzaak voor kinderopvang blijkt uit andere stukken van een huisarts of andere instellingen (die een sociaal of medisch oordeel kunnen vormen)

Bedrag: het aantal uren waarvoor kinderopvang noodzakelijk is, wordt besloten op grond van sociaal medische redenen.
Duur: maximaal 9 maanden, met mogelijk eenmaal een verlening van 9 maanden.

Kwijtschelding kosten kinderopvang

Voorwaarden:

- Inwoner moet kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd
- Inwoner ontvangt een uitkering én volgt een traject naar werk of een erkende opleiding
- Inwoner werkt en krijgt een aanvullende uitkering
- Inwoner staat als werkzoekende ingeschreven bij het UWV en volgt een traject naar werk
- Inwoner heeft inburgeringsplichtig en volgt een inburgeringscursus
- Inwoner heeft opvang nodig door sociale, psychische of medische redenen

DeFryske marren

Lokale regelingen 3/3

De Mee Doen Pas (MDP)
Voorwaarden:
- inwoners moeten met de MDP reizen naar werk, opleiding of familie in Fryslân buiten de plaats waarin inwoners wonen.
- Inwoners werken via de Wurkjouwer, Pastiel of Duomeren of volgen een inburgeringscursus

Bedrag: inwoners krijgen een vervoerspas in de vorm van een OV-chipkaart voor het openbaar vervoer en reizen daarmee gratis met de bussen van Arriva in Fryslân

Gratis ID-kaart minderjarige kinderen minima
Voorwaarden:
- Ééns in de vijf jaar mogelijk
- Inwoner ontvangt een uitkering, voorzieningen van SAM& of een minimabijdrage van de gemeente

Bedrag: in natura

Smallingerland

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€1.300

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet, met uitzondering van vrijlating een periodieke particuliere oudedagsvoorziening

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 115 %	0% draagkracht
• Inkomen > 115 %	50% draagkracht

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
115%

Bedragen
€ 375 voor alleenstaanden en alleenstaande ouders
€450 voor gehuwden/samenwonenden

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens en inkomen mag niet uit eigen bedrijf komen

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolbelasting
Hondenbelasting

Domenie
doelgericht onderzoek

Smallingerland

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
115%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 34,50	€ 167,65 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 199,73
(premie - korting + 385 eigen risico)

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen

Subsidie energiebesparende maatregelen
Inkomensgrens: 120% (min. 36 maanden)
(vrijlating volgens Participatiewet)
Vermogensgrens: zoals bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet
Bedrag: in de vorm van vouchers
€ 80 voor kleine energiebesparende maatregelen
€ 600 voor wasmachine
€ 700 voor koelkast/koel-vries

Sportfonds Smallingerland
Voorwaarden: inwoners zijn 18 jaar of ouder en kunnen de sport zelf niet betalen
Bedrag: een lidmaatschap bij een sportvereniging

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland
Domenie doelgericht onderzoek

Westerkwartier

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120% of 130% voor huishoudens met inwonende kinderen jonger dan 18 jaar

Bedragen
€ 500 in 2022
€ 800 in 2023

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€ 496 voor een alleenstaande
€ 631 voor een alleenstaande ouder
€ 707 voor gehuwden

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 100%	0% draagkracht
• Inkomen > 100%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
120% of 130% voor inwoners met kinderen onder 18 jaar

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerkwartier

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
120%

Vermogensgrens
Onbekend

Pakket	Korting	Premie
Garant Verzorgd 1	Collectiviteitskorting € 3,01 Gemeentelijke bijdrage € 10,52	€ 166,68 per maand
Garant Verzorgd 2	Collectiviteitskorting € 4,34 Gemeentelijke bijdrage € 10,52	€ 180,15 per maand
Garant Verzorgd 3	Collectiviteitskorting € 8,09 Gemeentelijke bijdrage € 43,50	€ 199,40 per maand + geen eigen risico

Maandbedrag GarantVerzorgd 3: € 199,40
(premie - korting (eigen risico afgekocht))

Lokale regelingen 1/2

Participatiefonds
Geldend voor: culturele, maatschappelijke of sportieve activiteiten.
Inkomensgrens:120% of 130% voor inwoners met kinderen onder 18 jaar
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag:

- Een volwassene € 210
- Verhoging per kind € 118

VOEDSELBANK

DEVOORZIENINGENWIJZER

Stichting Urgente Noden Nederland

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerkwartier

Lokale regelingen 2/2

Meerkostenregeling
Voorwaarden:
- Inwoners hebben een beperking of een chronische psychische of psychosociale aandoening en hebben als gevolg daarvan meerkosten
- Voor deze kosten kan geen beroep worden gedaan op voorliggende voorzieningen

Inkomensgrens: 120%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet, m.u.v. vermogen in eigen woning en/of de waarde van één of meer auto's

Kindpakket
Inkomensgrens: 130%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag: € 250 per kind

Witgoedregeling
Inkomensgrens: 100% (langer dan drie jaar)
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Voorwaarden:
- Vervanging van een defect apparaat
- Eéns in de 8 jaar mogelijk

Bedrag:
- € 599 wasmachine
- € 532 koel-vriescombinatie
- € 379 (gas)fornuis

Domenie
doelgericht onderzoek

Noordenveld

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€1.300

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting

Formele kwijtscheldingen, zoals de eenmalige energietoeslag, tellen niet mee bij het bepalen van het vermogen

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
110%

Bedragen
€ 495 voor een alleenstaande
€ 628 voor een alleenstaande ouder
€ 706 voor gehuwden

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 100%	0% draagkracht
• Inkomen > 100%	35% draagkracht

Domenie
doelgericht onderzoek

Noordenveld

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
110%

Vermogensgrens
Onbekend

Pakket	Korting	Premie
Garant Verzorgd 1	Collectiviteitskorting € 3,01 Gemeentelijke bijdrage € 10,52	€ 166,68 per maand
Garant Verzorgd 2	Collectiviteitskorting € 4,34 Gemeentelijke bijdrage € 10,52	€ 180,15 per maand
Garant Verzorgd 3	Collectiviteitskorting € 8,09 Gemeentelijke bijdrage € 43,50	€ 199,40 per maand + geen eigen risico

Maandbedrag GarantVerzorgd 3: € 199,40
(premie - korting (eigen risico afgekocht))

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen 1/2

Kwijtschelding meerkosten
Inkomensgrens: 110%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Voorwaarden:

- Inwoners hebben een Wmo-voorziening of een Wlz-indicatie of zijn voor 80 tot 100% arbeidsongeschikt
- Inwoners hebben door chronische ziekte of beperking extra hoge zorgkosten en er is geen andere regeling die deze kosten vergoedt

Bedrag: maximaal €300 per jaar

VOEDSELBANK

Domenie
doelgericht onderzoek

Noordenveld

Lokale regelingen 2/2

Witgoedregeling
Inkomensgrens: 100% (> drie jaar)
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Voorwaarde: aanschaf is noodzakelijk en vervangt een defect apparaat
Bedrag:

- € 599 wasmachine
- € 532 koel-vriescombinatie
- € 379 (gas)fornuis

Meedoenregeling
Geldend voor: abonnement internet, telefoon, tv, krant of tijdschrift; lidmaatschap vereniging of bibliotheek; zwemles en bijkomende kosten; sportkleding; muziekinstrument; kortingskaart openbaar vervoer; ouderbijdrage basisschool; kaartjes bioscoop, theater en museum.
Inkomensgrens: 115%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag:

- € 391 volwassenen, alleenstaande of alleenstaande ouder (inwonend bij iemand anders € 129)
- € 260 per persoon voor samenwonenden of getrouwden
- max. € 300 voor lidmaatschap sportvereniging + bijkomende kosten voor kinderen
- max € 500 voor lidmaatschap culturele vereniging en muzieklessen + bijkomende kosten voor kinderen

Speciale regeling voor PC, laptop of tablet
Voorwaarde: kind wordt door school verplicht een computer, tablet of laptop aan te schaffen.
Bedrag:

- max. € 449 voor een computer, tablet of laptop
- max. € 104,50 voor een printer

Domenie
doelgericht onderzoek

Midden-Drenthe

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€1.300

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking
Onbekend

Meedoenregelingen

- [ ] Leergeld
- [x] Jeugdfonds
- [ ] Volwassenenfonds

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
110%

Bedragen
€ 498,06 voor een alleenstaande
€ 636,19 voor een alleenstaande ouder
€ 711,73 voor gehuwden/samenwonenden

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100%

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting

Domenie
doelgericht onderzoek

Midden-Drenthe

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
130%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
Aanvullend 1 + tand 1 ster	Gemeentelijke bijdrage € 6,75	€ 158,95 per maand
Aanvullend 2 + tand 1 ster	Gemeentelijke bijdrage € 6,75	€ 178,65 per maand
Aanvullend 3 + tand 2 sterren	Gemeentelijke bijdrage € 10	€ 197,70 per maand

Maandbedrag Aanvullend 3: € 221,45
(premie - korting + € 385 eigen risico - compensatie eigen risico)

Lokale regelingen 1/2

Zorgkostenregeling
Geldend voor: kosten als gevolg van ziekte, medische behandeling of handicap worden die (nog) niet of niet volledig vanuit een voorliggende voorziening worden vergoed
Inkomensgrens: 130%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedragen:

- € 250 voor zorgkosten die de zorgverzekeraar niet vergoedt (min. € 75 voor eigen rekening)
- € 100 compensatie eigen risico
- Gehandicaptenparkeerkaart € 92,60)
- €7 per maand voor eigen bijdrage Wmo- of Wlz-voorziening. (€ 8 voor een echtpaar)
- Een bijdrage aan niet-medische kosten voor inwoners met medische indicatie

Domenie
doelgericht onderzoek

Midden-Drenthe

Lokale regelingen 2/2

Uitkering voor activiteiten
Geldend voor: de kosten voor maatschappelijke participatie
Inkomensgrens: 120%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag: € 165 per thuiswonend gezinslid per kalenderjaar
Bijkomende bijdragen:

- Een sportbon van €100 per kalenderjaar voor elk kind in de leeftijd van 4 tot 18. Inzetbaar voor de kosten voor deelname aan of lidmaatschap van sportverenigingen, fitnessclubs of een zwemopleiding (Restanten inzetbaar voor sportbenodigdheden).
- Een vrij te besteden eenmalig bijdrage van € 250 per kind dat in het lopende kalenderjaar start met de eerste klas van het voortgezet onderwijs.
- Een vrij te besteden jaarlijkse bijdrage van €100 per kind in de tweede of hogere klassen van het voortgezet onderwijs
- De mogelijkheid voor kinderen tussen de 5 en 18 jaar oud om A, B en C diploma's te behalen (binnen een periode van maximaal 24 aaneengesloten maanden)

Regeling voor devices
Geldend voor: een renteloze lening van maximaal €450 per 4 jaar voor de aanschaf van een laptop, Chromebook of tablet.
Inkomensgrens: 120%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

VOEDSELBANK

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerveld

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
150%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Bedragen
€1.300 bij inkomen tot en met 120%
€ 800 bij inkomen tussen de 120 en de 150%

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking
Indien inkomen meer bedraagt dan de bijstandsnorm:

• < € 550,- meer	0% draagkracht
• tussen € 550,- en € 2.750,- meer	25% draagkracht
• > € 2.750,- meer	50% draagkracht

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€ 495 voor een alleenstaande
€ 631 voor een alleenstaande ouder
€ 685 voor gehuwden/samenwonenden

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting
Waterzorgheffing

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerveld

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
120%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Vermogensvrijlating voor pensioengerechtigden van 150% van de vermogensgrens

Pakket	Korting	Premie
Aanvullend 1 + tand 1 ster	Gemeentelijke bijdrage € 13	€ 152,70 per maand
Aanvullend 2 + tand 1 ster	Gemeentelijke bijdrage € 18	€ 167,40 per maand
Aanvullend 3 + tand 2 sterren	Gemeentelijke bijdrage € 32	€ 175,70 per maand

Maandbedrag Aanvullend 3: € 182,78
(premie - korting + € 385 eigen risico - compensatie eigen risico)

Meedoenregelingen

- ☑ **Leergeld**
- ☑ **Jeugdfonds**
- ☑ **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen 1/2

Tegemoetkoming (collectieve) aanvullende zorgverzekering
Voorwaarde: het verplichte eigen risico is in het voorafgaande kalenderjaar volledig verbruikt
Inkomensgrens: 120%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag: € 300 per persoon per kalenderjaar

Domenie
doelgericht onderzoek

Westerveld

Lokale regelingen 2/2

Participatiebijdrage
Inkomensgrens: 120%
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag:

- € 208 per persoon per kalenderjaar, voor elk gezinslid van 21 jaar en ouder en voor elk inwonend ten laste komend kind van 12 jaar of ouder.
- Eenmalige € 400 in het kalenderjaar dat het kind voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaat.

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland

Domenie
doelgericht onderzoek

Steenwijkerland

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
130% of huishoudens die toegelaten zijn tot de schuldhulpverlening.

Bedragen
€ 500 in 2022
€ 800 in 2023

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
110%

Bedragen
€ 479 voor een alleenstaande
€ 613 voor een alleenstaande ouder
€ 682 voor gehuwden/samenwonenden

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 110% • Inkomen van inwoners met kinderen < 130%	0% draagkracht
• Inkomen tussen 110% en 130%	50% draagkracht
• Inkomen > 130%	100% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting
Roerende woon- en bedrijfsruimte

Domenie
doelgericht onderzoek

Steenwijkerland

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
130% (excl. vakantiegeld)

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
Aanvullend 1 + tand 1 ster	Gemeentelijke bijdrage € 12,80	€ 152,90 per maand
Aanvullend 2 + tand 1 ster	Gemeentelijke bijdrage € 12,80	€ 172,60 per maand
Aanvullend 3 + tand 2 sterren	Gemeentelijke bijdrage € 17,95	€ 189,75 per maand

Maandbedrag Aanvullend 3: € 189,75
(premie - korting + € 385 eigen risico - compensatie eigen risico)

Meedoenregelingen

- ☐ **Leergeld**
- ☐ **Jeugdfonds**
- ☐ **Volwassenenfonds**

VOEDSELBANK

DEVOORZIENINGENWIJZER

Domenie
doelgericht onderzoek

Steenwijkerland

Lokale regelingen 1/2

Sociaal Medische Indicatie (SMI) Kinderopvang
Geldend voor: ouders waarvoor het noodzakelijk is voor één of meerdere kinderen gebruik te maken van kinderopvang in verband met sociaal medische redenen, bestaande uit een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking van de ouder, of een goede en gezonde ontwikkeling van het kind
Bedrag: is inkomensafhankelijk en wordt bepaald aan de hand van de berekeningsmethodiek van de landelijke regeling kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst.

Kwijtschelding kosten aanvullende zorgpremie
Geldend voor: inwoners die niet collectief verzekerd zijn.
Inkomensgrens: 130%
Bedrag: max. € 92 per jaar (afhankelijk van betaalde premie)

Bijdrage verplicht eigen risico 2023
Inkomensgrens: 130%
Bedrag: max. € 385

Sport en cultuur volwassenen
Inkomensgrens: 130%
Bedrag: max. € 250 (geldend voor lidmaatschap/contributie, maar resterend budget kan worden uitgegeven aan attributen)

Sport en cultuur 18-
Geldend voor: lidmaatschap of contributie
Inkomensgrens: 130%
Bedrag: max. € 250 (restant voor attributen)

Zwemles
Inkomensgrens: 130%
Bedrag:
- max. € 575 voor zwemdiploma A en B
- max. € 135 voor zwemdiploma B

Domenie
doelgericht onderzoek

Steenwijkerland

Lokale regelingen 3/3

Schoolspullen
Geldend voor: kosten die gemaakt moeten worden ten behoeve van het volgen van onderwijs.
Inkomensgrens: 130%
Bedrag:

- € 50 per jaar voor basisschool
- € 100 per jaar voor voortgezet onderwijs
- € 100 per jaar voor MBO

Fiets
Geldend voor: kinderen tot 18 jaar die onderwijs volgen
Inkomensgrens: 130%
Bedrag:

- Basisschool: eenmaal per drie schooljaren een bijdrage van max. € 200
- Voortgezet onderwijs: eenmalig een bijdrage van max. € 250
- MBO: eenmalig een bijdrage van max. €250

Noordoostpolder

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
130%

Bedragen
€ 500 in 2022
€ 800 in 2023

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
100%

Bedragen

- 40% van de maandelijkse gehuwdennorm voor een echtpaar
- 36% van de maandelijkse gehuwdennorm voor een alleenstaande ouder
- 28% van de maandelijkse gehuwdennorm voor een alleenstaande

De bedragen zijn exclusief vakantiegeld

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 110%	0% draagkracht
• Inkomen > 110%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens en inkomen mag niet uit eigen bedrijf komen

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing
Onroerendezaakbelasting

Domenie
doelgericht onderzoek

Noordoostpolder

Collectieve zorgverzekering

Geen collectieve zorgverzekering aanwezig

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen

Kwijtschelding meerkosten
Geldend voor: kosten die een rechtstreeks gevolg zijn van een beperking, chronisch psychisch of psychosociaal probleem
Inkomensgrens: 110%
Bedrag: € 250 per kalenderjaar

Meedoenpakket jongeren
Geldend voor: activiteiten, een fiets, een computerpakket en zwemdiploma A bij aangesloten organisaties
Inkomensgrens: 120%
Aanvullende voorwaarden:

- computerpakket: er onderwijs wordt gevolgd aan het voortgezet, middelbaar of hoger onderwijs en de onderwijsinstelling stelt het gebruik van een laptop of tablet verplicht of adviseert het nadrukkelijk.
- zwemles: deelname is éénmalig bij aangesloten zwembaden. Bij wisseling vervalt de aanspraak op de toegekende diplomagarantie

Meedoenpakket ouderen
Geldend voor: sportieve, sociale, culturele en educatieve activiteiten bij organisaties waar de gemeente afspraken mee heeft gemaakt
Inkomensgrens: 110%
Bedrag: € 100 per kalenderjaar

Domenie doelgericht onderzoek
VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER

Súdwest-Fryslân

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
140%

Bedragen
€ 1.300 bij een inkomen t/m 120%
€ 750 bij een inkomen van 121% t/m 130%
€ 500 bij een inkomen van 131% t/m 140%

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
110%

Bedragen
€ 400 voor een alleenstaande
€ 500 voor een alleenstaande ouder
€ 600 voor gehuwden

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 110%	0% draagkracht
• Inkomen > 110%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100% of de AOW-grens

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Onroerendezaakbelastingen
Rioolheffing
Belastingen op roerende woonruimten

Domenie
doelgericht onderzoek

Súdwest-Fryslân

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
120%

Vermogensgrens
Geen vermogensgrens

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 29,50	€172,65 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 204,73
(premie - korting + 385 eigen risico)

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen 1/2

Kwijtschelding kosten aanvullende zorgpremie
Inkomensgrens: 120%
Geldend voor: inwoners met aanvullende verzekering (niet zijnde De Friesland)
Bedrag: € 129 per verzekerd kalenderjaar per betalende verzekerde

Reiskosten openbaar vervoer voortgezet onderwijs
Voorwaarden:
- De inwoner heeft het studieadvies voor het volgen van voortgezet onderwijs opgevolgd
- Reisafstand > 11 kilometer

Bedrag:
- Inkomen < 120% = volledige vergoeding
- Inkomen > 120% = 30% korting op OV

VOEDSELBANK

Stichting Urgente Noden Nederland

Domenie doelgericht onderzoek

Súdwest-Fryslân

Lokale regelingen 2/3

Noodfonds

Geldend voor: huishoudens die, ongeacht het inkomen, in zodanig acute financiële problemen terecht zijn gekomen dat het niet meer kan voorzien in de eerste levensbehoeften, dan wel door een onvoorzienbare samenloop van factoren in zodanige financiële behoeftige omstandigheden is geraakt, dat het een noodzakelijke aanschaf niet kan doen.

Voorwaarden:

- De aanvrager accepteert hulp in de vorm van een schulddienstverleningstraject
- Het huishouden kan voor de acute financiële problemen geen beroep doen op een regeling of fonds
- De acute financiële problemen zijn niet veroorzaakt door verwijtbaar handelen of verwijtbaar nalaten van het huishouden

Bedrag: eenmalig € 1.500

Bijdrage regeling minima

Geldend voor:

- Entreekaarten of contributie voor sociaal-culturele en/of sportieve activiteiten
- Gebruik van openbaar vervoer naar activiteiten hierboven
- Sportattributen en fietsonderhoud
- Abonnement televisie, krant en internet
- Aanschaf van identiteitskaart of paspoort

Inkomensgrens: 120%

Bedrag:

- Max. € 125 per jaar per meerderjarige
- Max. € 350 per jaar voor een kind, of een pleegkind (zonder pleegzorgvergoeding)
- Zwemlessen voor het behalen van diploma A, B en C, voor kinderen vanaf 5 t/m 17 jaar
- Een voor het voortgezet onderwijs noodzakelijke laptop voor schoolgaande kinderen tot 18 jaar (eens in de 3 jaar)

Súdwest-Fryslân

Lokale regelingen 2/3

Witgoedwissel

Geldend voor:

- Wasmachines: energielabel A of B
- Tafelmodel koelkast: min. energielabel D
- Tafelmodel vriezer: min. energielabel D
- Hogere koelkast: min. energielabel E
- Hogere vriezer: min. energielabel E
- Koel/vriescombinatie: min. energielabel D

Inkomensgrens: 140%

Bedrag: max. € 400 per huishouden

Leeuwarden

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
125% (excl. vakantiegeld)

Bedragen
€ 500 in 2022
€ 800 in 2023

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
€ 3.788 voor alleenstaanden
€ 7.575 voor echtparen of alleenstaande ouders

Draagkrachtbereking
Onbekend

Meedoenregelingen

- [x] **Leergeld**
- [x] **Jeugdfonds**
- [ ] **Volwassenenfonds**

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
100%

Bedragen
€ 488 voor een alleenstaande
€ 627 voor een alleenstaande ouder
€ 697 voor gehuwden/samenwonenden

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100%

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Rioolheffing- en waterzorg
Onroerendezaakbelasting
Precariobelasting woonschepen en -wagens

Domenie
doelgericht onderzoek

Leeuwarden

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
125%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 23,95	€178,20 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 210,28
(premie - korting + 385 eigen risico)

Lokale regelingen

Witgoedwissel
Geldend voor:

- Tafelmodel koelkast, vriezer of koel-vriescombinatie met min. energielabel D
- Hogere koelkast met min. energielabel E
- Wasmachine met min. energielabel A
- Warmtepompdroger met minimaal energielabel A++

Voorwaarden:

- Inwoner kwam in 2023 of 2024 in aanmerking voor energietoeslag
- Een energiecoach (o.i.d.) is bij inwoner op bezoek geweest
- Inwoner woont in een woning met energielabel B t/m G of zonder energielabel en de woning is gebouwd vóór 2002 of wordt binnen afzienbare tijd gesloopt.

Bedrag: max. € 750 per huishouden voor één apparaat

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland

Domenie
doelgericht onderzoek

Tytsjerksteradiel

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€ 1.300

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
110%

Bedragen
€ 443 voor een alleenstaande
€ 570 voor een alleenstaande ouder
€ 632 voor gehuwden/samenwonenden

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 110%	0% draagkracht
• Inkomen > 110%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100%

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Zuiveringsheffing
Watersysteemheffing ingezetenen

Domenie
doelgericht onderzoek

Tytsjerksteradiel

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
110%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 25,75	€ 176,40 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 208,48
(premie - korting + 385 eigen risico)

Meedoenregelingen

- ☑ **Leergeld**
- ☑ **Jeugdfonds**
- ☑ **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen 1/2

Gedeeltelijke compensatie eigen risico
Geldend voor: inwoners die als gevolg van een chronische ziekte en/of handicap jaarlijks worden geconfronteerd met de betaling van het verplicht eigen risico.
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Voorwaarde: inwoner kan aantonen te beschikken over een CIZ verklaring inzake een indicatie Wet langdurige zorg, een Gehandicaptenparkeervoorziening of een WMO-voorziening.
Bedrag:

- € 149 per persoon per jaar
- Draagkrachtregels voor bijzondere bijstand zijn van toepassing

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland

Domenie
doelgericht onderzoek

Tytsjerksteradiel

Lokale regelingen 2/2

Vergoeding kosten kinderopvang

Geldend voor:

- Ouders met PW/IOAW/IOAZ/ANW uitkering die gebruik maken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling.
- Ouders, jonger dan 18 jaar, die scholing of een opleiding volgen en een bijstandsuitkering (kunnen) ontvangen.
- Ouders die student zijn en staan ingeschreven bij een school of instelling.
- Een NUG'er die gebruik maakt van een voorziening gericht op de arbeidsmarkt.
- Een inburgeraar die het verplichte inburgeringstraject volgt.
- Een PW-gerechtigde die een deeltijdbaan heeft.
- Ouders waarbij is vastgesteld dat kinderopvang in het belang van een goede en gezonde ontwikkeling van het kind noodzakelijk is (sociale indicatie).
- Ouders met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking, voor wie is vastgesteld dat een of meer van deze beperkingen kinderopvang noodzakelijk maken (medische indicatie).
- Ouders die gebruik maken van reguliere peuteropvang voor 2 dagdelen per week op een gesubsidieerde kindplaats.
- Ouders gebruik maken van reguliere peuteropvang voor 2 dagdelen per week maar wie geen gebruik kan maken van een gesubsidieerde kindplaats (vanwege kinderopvangtoeslag).
- Ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde kindplaats
- Ouders bij wie de noodzaak VVE is vastgesteld, maar wie geen gebruik kan maken van een gesubsidieerde kindplaats (vanwege kinderopvangtoeslag).

Bedrag: wordt berekend met berekeningstool

Achtkarspelen

Energietoeslag 2023

Inkomensgrens
120%

Bedragen
€ 1.300

Inkomenstoeslag

Inkomensgrens
130%

Bedragen
€ 294 per kalenderjaar ongeacht huishoudsamenstelling

Voorwaarden
De belanghebbende dient met gebruikmaking van krachten en bekwaamheden vrijwilligerswerk te verrichten of mantelzorg te verlenen

Bijzondere bijstand

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Draagkrachtbereking

• Inkomen < 110%	0% draagkracht
• Inkomen > 110%	35% draagkracht

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inkomensgrens
100%

Belastingen
Afvalstoffenheffing
Zuiveringsheffing
Watersysteemheffing ingezetenen

Domenie
doelgericht onderzoek

Achtkarspelen

Collectieve zorgverzekering

Inkomensgrens
110%

Vermogensgrens
Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet

Pakket	Korting	Premie
AV Frieso Compleet	Gemeentelijke bijdrage € 25,75	€176,40 per maand

Maandbedrag AV Frieso compleet: € 208,48
(premie - korting + 385 eigen risico)

Meedoenregelingen

- ☑ **Leergeld**
- ☑ **Jeugdfonds**
- ☑ **Volwassenenfonds**

Lokale regelingen 1/2

Gedeeltelijke compensatie eigen risico
Geldend voor: inwoners die als gevolg van een chronische ziekte en/of handicap jaarlijks worden geconfronteerd met de betaling van het verplicht eigen risico
Voorwaarde: inwoner kan aantonen te beschikken over een CIZ verklaring inzake een indicatie Wet langdurige zorg, een Gehandicaptenparkeervoorziening of een WMO-voorziening.
Vermogensgrens: als genoemd in art. 34 van de Participatiewet
Bedrag:

- €200 per persoon per jaar
- Draagkrachtregels voor bijzondere bijstand zijn van toepassing

VOEDSELBANK
DEVOORZIENINGENWIJZER
Stichting Urgente Noden Nederland
Domenie doelgericht onderzoek

Achtkarspelen

Lokale regelingen 2/2

Vergoeding kosten kinderopvang

Geldend voor:

- Ouders met PW/IOAW/IOAZ/ANW uitkering die gebruik maken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling.
- Ouders, jonger dan 18 jaar, die scholing of een opleiding volgen en een bijstandsuitkering (kunnen) ontvangen.
- Ouders die student zijn en staan ingeschreven bij een school of instelling.
- Een NUG'er die gebruik maakt van een voorziening gericht op de arbeidsmarkt.
- Een inburgeraar die het verplichte inburgeringstraject volgt.
- Een PW-gerechtigde die een deeltijdbaan heeft.
- Ouders waarbij is vastgesteld dat kinderopvang in het belang van een goede en gezonde ontwikkeling van het kind noodzakelijk is (sociale indicatie).
- Ouders met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking, voor wie is vastgesteld dat een of meer van deze beperkingen kinderopvang noodzakelijk maken (medische indicatie).
- Ouders die gebruik maken van reguliere peuteropvang voor 2 dagdelen per week op een gesubsidieerde kindplaats.
- Ouders gebruik maken van reguliere peuteropvang voor 2 dagdelen per week maar wie geen gebruik kan maken van een gesubsidieerde kindplaats (vanwege kinderopvangtoeslag).
- Ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde kindplaats
- Ouders bij wie de noodzaak VVE is vastgesteld, maar wie geen gebruik kan maken van een gesubsidieerde kindplaats (vanwege kinderopvangtoeslag).

Bedrag: wordt berekend met berekeningstool

Domenie
doelgericht onderzoek

Regelingen vergeleken

In deze factsheets is per gemeentelijke regeling in kaart gebracht hoe de zestien onderzochte gemeenten de beleidsvrijheid hebben ingericht. De informatie in deze factsheets is dezelfde informatie als in de factsheets ‘Regelingen per gemeente’, maar dan anders gesorteerd. Van de lokale regelingen is in deze factsheets alleen in kaart gebracht hoeveel regelingen er zijn. De inhoud van de regelingen is vindbaar in de factsheets ‘Regelingen per gemeente’.

Pagina 2	Energietoeslag 2023
Pagina 3	Bijzondere bijstand
Pagina 4	Individuele inkomenstoeslag
Pagina 5	Kwijtschelding gemeentelijke belasting
Pagina 7	Collectieve zorgverzekering
Pagina 9	Overzicht niet-verplichte regelingen

Uitgebreide informatie over de regelingen staat beschreven in de Bijlage regelingen.

Energietoeslag 2023

	Inkomensgrens	Hoogte
Ooststellingwerf	140%	€ 1.300 t/m 120% € 750 van 121% tot 130% € 500 van 131% tot 140%
Weststellingwerf	120%	€ 1300
Opsterland	120%	€ 1300
Heerenveen	120%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023
De Fryske Marren	120%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023
Smallingerland	120%	€ 1.300
Westerkwartier	120%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023
Noordenveld	120%	€ 1.300

	Inkomensgrens	Hoogte
Midden-Drenthe	120%	€ 1.300
Westerveld	150%	€ 1.300 tot 120% € 800 van 120% tot 150%
Steenwijkerland	130%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023
Noordoostpolder	130%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023
Súdwest-Fryslân	140%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023 tot 120% € 675 van 120% tot 130% € 550 van 130% tot 140%
Leeuwarden	125%	€ 500 in 2022 € 800 in 2023
Tytsjerksteradiel	120%	€ 1.300
Achtkarspelen	120%	€ 1.300

De rijksbijdrage voor de energietoeslag 2023 was € 1.300

Deze cijfers zijn gebaseerd op de energietoeslag van 2023

Domenie
doelgericht onderzoek

Bijzondere bijstand

	Vermogensgrens als genoemd in art. 34 van de Participatiewet?	Draagkrachtberekening (% draagkracht per geldend inkomen)
Ooststellingwerf	✓	Inkomen < 100% of AOW = 0% Inkomen > 100% of AOW = 35%
Weststellingwerf	✓	Inkomen < 100% = 0% Inkomen > 100% = 35%
Opsterland	✓	Inkomen < 100% = 0% Inkomen > 100% = 35%
Heerenveen	✓	Inkomen < 100% = 0% Inkomen 100%-150% = 35% Inkomen > 150% = 100%
De Fryske Marren	50% van vermogensgrens Participatiewet plus eenmaal bijstandsnorm	Inkomen < 130% = 0% Inkomen > 130% = 50%
Smallingerland	✓ + periodieke oudedags-voorziening	Onbekend
Westerkwartier	✓	Inkomen < 100% = 0% Inkomen > 100% = 35%
Noordenveld	✓	Inkomen < 100% = 0% Inkomen > 100% = 35%

	Vermogensgrens als genoemd in art. 34 van de Participatiewet?	Draagkrachtberekening (% draagkracht per geldend inkomen)
Midden-Drenthe	✓	Onbekend
Westerveld	✓	Vermogen + € 550 = 0% Vermogen + € 550 - €2.750 = 25% Vermogen + > € 2.750 = 50%
Steenwijkerland	✓	Inkomen < 110% of inkomen < 130% en kinderen = 0% Inkomen 110%-130% = 50% Inkomen > 130% = 100%
Noordoostpolder	✓	Inkomen < 110% = 0% Inkomen > 110% = 35%
Leeuwarden	€ 3.788 alleenstaande € 7.575 echtpaar/ alleenstaande ouder	Onbekend
Súdwest-Fryslân	✓	Inkomen < 110% = 0% Inkomen > 110% = 35%
Tytsjerksteradiel	✓	Inkomen < 110% = 0% Inkomen > 110% = 35%
Achtkarspelen	✓	Inkomen < 110% = 0% Inkomen > 110% = 35%

Domenie
doelgericht onderzoek

Individuele inkomenstoeslag

	%	hoogte per situatie		
Ooststellingwerf	100%	€420		
Weststellingwerf	100%	€400	+	€450
Opsterland	100%	€300		
Heerenveen	100%	€516	€642	€708
De Fryske Marren	105%	40% van de geldende bijstandsnorm		
Smallingerland	115%	+	€375	€450
Westerkwartier	120%	€496	€631	€707
Noordenveld	110%	€495	€628	€706

	%	hoogte per situatie		
Midden-Drenthe	110%	€498	€638	€712
Westerveld	120%	€495	€631	€685
Steenwijkerland	110%	€479	€613	€682
Súdwest-Fryslân	110%	€400	€500	€600
Noordoostpolder	100%	40%	36%	28%
		van gehuwdennorm		
Leeuwarden	100%	€488	€627	€697
Tytsjerksteradiel	110%	€443	€570	€632
Achtkarspelen	130%	€294	! Belanghebbenden dienen vrijwilligerswerk te verrichten of mantelzorg te verlenen	

LEGENDA

Alleenstaande

Alleenstaande ouder

Samenwonend, getrouwd of gezin

Domenie
doelgericht onderzoek

Kwijtschelding gemeentelijke belasting

	Belastingen waar kwijtschelding voor mogelijk is	Gebruik gemaakt van het recht op verruiming van de vermogensgrens?
Ooststellingwerf	Afvalstoffenheffing Rioolheffing gebruikersdeel Onroerendezaakbelasting Containerledigingen	Ja, maximaal
Weststellingwerf	Afvalstoffenheffing Onroerendezaakbelasting	Ja, maximaal
Opsterland	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting Containerledigingen	Ja, maximaal
Heerenveen	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting Diftar+	Ja, maximaal
De Fryske Marren	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting	Ja, maximaal
Smallingerland	Afvalstoffenheffing Rioolbelasting Hondenbelasting	Ja, maximaal
Westerkwartier	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting	Nee
Noordenveld	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting	Ja, maximaal

MAXIMAAL=

€ 2.000 voor de belastingschuldige en zijn partner

75% van het bedrag voor alleenstaanden

90% van het bedrag voor alleenstaande ouders

Inwoners met een eigen bedrijf krijgen geen kwijtschelding

Hanteert een inkomensgrens van 120% of 130% voor inwoners met kinderen onder 18 jaar

Domenie
doelgericht onderzoek

Kwijtschelding gemeentelijke belasting

		Gebruik gemaakt van het recht op verruiming van de vermogensgrens?
Midden-Drenthe	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting	Nee
Westerveld	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting Waterzorgheffing	Ja, maximaal
Steenwijkerland	Afvalstoffenheffing Onroerendezaakbelastingen Rioolheffing Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten	Ja, maximaal
Noordoostpolder	Afvalstoffenheffing Rioolheffing Onroerendezaakbelasting	Ja, maximaal
Súdwest-Fryslân	Afvalstoffenheffing Onroerendezaakbelastingen Rioolheffing Belastingen op roerende woonruimten	Ja, maximaal
Leeuwarden	Afvalstoffenheffing Rioolheffing en waterzorg Onroerendezaakbelasting Precariobelasting woonschepen en woonwagens	Ja, maximaal
Tytsjerksteradiel	Afvalstoffenheffing Zuiveringsheffing Watersysteemheffing ingezetenen	Ja, maximaal
Achtkarspelen	Afvalstoffenheffing Zuiveringsheffing Watersysteemheffing ingezetenen	Ja, maximaal

Inwoners met een eigen bedrijf krijgen geen kwijtschelding

Domenie
doelgericht onderzoek

Collectieve zorgverzekering

	Inkomensgrens	Vermogensgrens	Pakketkeuzes	Gemeentelijke bijdrage	Jaarbedrag
Ooststellingwerf	120%	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	1. AV Frieso Compleet 2. AV Budget+ AV Tand Standaard	1. € 29,50 (tot 110%) € 18,75 (tot 120%) 2. € 8 (+ € 1,88 collectiviteitskorting)	€ 2.331,80
Weststellingwerf	130%	Geen vermogensgrens	1. AV Frieso Compleet 2. AV Budget+ AV Tand Standaard	1. € 18,75 2. € 8	€ 2.585,80
Opsterland	130%	Geen vermogensgrens	AV Frieso Compleet	€ 18,75	€ 2.585,80
Heerenveen	120% excl. vakantietoeslag	Geen vermogensgrens	AV Frieso Compleet	€ 26,75	€ 2.489,80
De Fryske Marren	130%	Max. 50% van de vermogensgrens van de Participatiewet + bijstandsnorm	1. AV Frieso Compleet 2. AV Budget+ AV Tand Standaard	1. € 34,40 2. € 20,15 (+ € 1,88 collectiviteitskorting)	€ 2.398,00
Smallingerland	115%	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	AV Frieso Compleet	€ 34,50	€ 2.396,80
Westerkwartier	120%	Onbekend	GarantVerzorgd 1, 2 of 3	1. € 10,52 (+ € 3,01 collectiviteitskorting) 2. € 10,52 (+ € 4,34 collectiviteitskorting) 3. € 43,50 (+ € 8,09 collectiviteitskorting)	€ 2.392,80
Noordenveld	110%	Onbekend	GarantVerzorgd 1, 2 of 3	1. € 10,52 (+ € 3,01 collectiviteitskorting) 2. € 10,52 (+ € 4,34 collectiviteitskorting) 3. € 43,50 (+ € 8,09 collectiviteitskorting)	€ 2.392,80

Jaarbedrag: duurste pakket - kortingen + € 385 eigen risico - compensatie eigen risico
Zie Bijlage regelingen voor een toelichting

Domenie
doelgericht onderzoek

Collectieve zorgverzekering

	Inkomensgrens	Vermogensgrens	Pakketkeuzes	Gemeentelijke bijdrage	Jaarbedrag
Midden-Drenthe	130%	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	Aanvullend 1 + tand 1 ster Aanvullend 2 + tand 1 ster Aanvullend 3 + tand 2 sterren	1. € 6,75 2. € 6,75 3. € 10	€ 2.657,40
Westerveld	120%	• Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet • Voor pensioengerechtigden geldt een vermogensvrijlating ter hoogte van 150% van de vermogensgrens	Aanvullend 1 + tand 1 ster Aanvullend 2 + tand 1 ster Aanvullend 3 + tand 2 sterren	1. € 13 2. € 18 3. € 32	€ 2.193,40
Steenwijkerland	130% excl. vakantietoeslag	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	Aanvullend 1 + tand 1 ster Aanvullend 2 + tand 1 ster Aanvullend 3 + tand 2 sterren	1. € 12,80 2. € 12,80 3. € 17,95	€ 2.277,00
Súdwest-Fryslân	120%	Geen vermogensgrens	AV Frieso Compleet	€ 29,50	€ 2.456,80
Leeuwarden	125%	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	AV Frieso Compleet	€ 23,95	€ 2.523,40
Tytsjerksteradiel	110%	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	AV Frieso Compleet	€ 25,75	€ 2.501,80
Achtkarspelen	110%	Als genoemd in art. 34 van de Participatiewet	AV Frieso Compleet	€ 25,75	€ 2.501,80
Noordoostpolder	Geen collectieve verzekering aanwezig				

De Friesland

- AV Frieso compleet
- AV Budget + AV tand standaard

Zilveren Kruis

- Aanvullend 1 + tand 1 ster
- Aanvullend 2 + tand 1 ster
- Aanvullend 3 + tand 2 sterren

menzis

- GarantVerzorgd 1
- GarantVerzorgd 2
- GarantVerzorgd 3 (geen eigen risico)

Domenie
doelgericht onderzoek

Overzicht niet-verplichte regelingen

	Leergeld	Jeugdfonds Sport & Cultuur	Volwassenenfonds Sport & Cultuur	De Voorzieningenwijzer	Voedselbank	Stichting Urgente Noden Nederland	Aantal lokale voorzieningen
Ooststellingwerf	+	+	-	+	+	+	3
Weststellingwerf	+	+	+	+	+	-	1
Opsterland	+	+	+	+	+	+	3
Heerenveen	+	+	+	-	+	+	3
De Fryske Marren	+	+	-	+	+	+	6
Smallingerland	+	+	-	+	+	+	2
Westerkwartier	+	+	-	+	+	+	4
Noordenveld	+	+	-	-	+	-	4
Midden-Drenthe	-	+	-	-	+	-	6
Westerveld	+	+	+	+	+	+	2
Steenwijkerland	-	-	-	+	+	-	9
Súdwest-Fryslân	+	+	-	-	+	+	5
Noordoostpolder	+	+	-	+	+	-	3
Leeuwarden	+	+	-	+	+	+	1
Tytsjerksteradiel	+	+	+	+	+	+	2
Achtkarspelen	+	+	+	+	+	+	2